

eTabita

2/2013

Obsah

Ty a svět okolo

- [11](#) Peníze - kapesné
- [14](#) Domácí škola
- [17](#) Gymnázium BMA

Dobré čtení

- [4](#) Čumilové, zákazníci, služebníci
- [7](#) Odpuštění
- [30](#) Vlna (báseň)

Můj příběh

- [5](#) Nevěra v manželství – když se odpuštění zdá nemožné
- [9](#) Babička Ludmila vypráví - Biladaj
- [10](#) Filipíny - nejjistější pojištění

Pro tebe a o tobě

- [3](#) Požehnaná chvátající...?!
- [19](#) Zdravé zuby
- [20](#) Módní koutek IV - doplňky

Jak na to

- [22](#) Voda - problém (nejen) pro zahrádkáře

Představujeme

- [24](#) Kurzy Alfa
- [29](#) Aglow - ohlédnutí

Cestománie

- [27](#) Zámek Lešná u Zlína

Receptárium

- [26](#) Znáte aronii?
- [28](#) Provoněný byt :-)

Myslíte, že vydávání Tabity má cenu?

Jste přesvědčeni, že tento časopis lidí povzbudí, potěší, inspiruje, osloví?
POMOZTE NÁM!

- modlete se za nás
- podpořte nás finančně
- pošlete nám své články, svědectví, dotazy
- rozšiřujte Tabitu mezi další čtenáře

Pokud chcete přispět na vydávání časopisu Tabita, můžete poslat svůj dar na uvedený účet. Jakákoliv částka je nám pomocí. Děkujeme.
Číslo účtu: 2900233343/2010

Nabízíme vám inzerci, která se dostane ke 3 000 odběratelů Tabity. Za velmi nízkou cenu se vaše inzerce dostane k velkému množství lidí.

Podmínky inzerce:

Inzerce může být textová (text do 50 slov) nebo plošná (maximum 0,5 strany A4).

Cena uveřejnění v jednom vydání:

textová inzerce – 50 Kč, plošná inzerce – 300 Kč

Inzeráty zasílejte na adresu etabita@etabita.cz

Redakce si vyhrazuje právo inzerát neuveřejnit.

etabita@etabita.cz

Vydává: Tabita ČR o. s., kolektivní člen KMS.

Redakční rada: Luba Šťastná, Alena Šelongová,

Milena Krumphanzlová, Jana Nogová

Grafická úprava: Alexandra Šillerová

Jazyková korektura: Věra Dvořáková, Milena Krumphanzlová

Překlady: Kateřina Urbanová

Expedice: Michaela Šťastná

Adresa: Havlíčkovo nám. 548, 284 01 Kutná Hora

email: etabita@etabita.cz

IČO: 22756787

Za obsah odpovídá autor článku.

Pokud chcete dostávat Tabitu zdarma,

přihlaste se k odběru na stránkách

nebo na adrese: expedice@etabita

*Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti,
ať prosí Boha, který dává všem bez
výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.
(List Jakubův 1:5)*

Úvodník

Požehnaná chvátající...?!

Vstává, ještě když je noc, aby dala potravu svému domu (...), svá bedra přepásává silou, posiluje své paže. Zakouší, že má dobrý zisk, v noci její lampa nehasne. Svými rukama sahá po přeslenu, její dlaně uchopují vřeteno.

(Příslaví 31,15-18)

Přátelé - chvátám, chvátám, nemám chvíli klid.

Já tam, já tam dávno už měl být.

Ne, ne, ne, nesnídám, nesvačím, nestihnu to, nestačím.

Promiňte vážení, mám veliké zpoždění.

Bez dechu, ve spěchu, ženu si to po mechu.

Pověřen úkoly, ženu si to po poli.

(Brouk Kvapník,

příběhy včelích medvídků)

Podobnost čistě náhodná? Vidíš samu sebe jako ženu statečnou z Příslaví, která si právem zaslouží chválu, nebo se považuješ za Kvapníka v ženské podobě? Na tvé odpovědi totiž hodně záleží.

Zvolíš-li podobu Kvapníka, asi stěží dočteš do konce tento úvodník, o celém čísle Tabity ani nemluvě. Provází tě neustálý pocit nejistoty, jestli jsi opravdu

na pravém místě a děláš v daném okamžiku tu správnou činnost? Na radost z vykonané práce ti zpravidla nezbyvá čas, neboť se pouštíš horečně do dalších úkolů a na mysl máš většinou především to, co jsi ještě nestihla, nikoli to, co již máš zdárně za sebou. Ovoce tvé práce tedy zůstává mimo zorný úhel tvého pohledu. Z oběda zbude jen hromada nádobí, připálený hrnec a vědomí, že zítra to začne nanovo. Vyprané prádlo se znovu zašpiní, podlaha zašlape, odpadkový koš naplní. Koloběh pracovních povinností v zaměstnání je zpravidla ještě jednotvárnější. Vlastně toužíš po blahodárné nečinnosti – ale jak by tato zahálčivost mohla obstát ve srovnání s chválou ženy statečné?

Někdy se zdá, že žádné řešení není to správné. Jak se tedy vyrovnat s onou ženou statečnou, která nás křesťanky někdy až popuzuje svou dokonalostí a pracovní výkonností?

Domnívám se, že odpověď spočívá v tom, že se především starám nikoli o to, co dělám, ale pro koho to dělám a proč. Dovedeš si představit, že sedíš doma a nikdo od tebe nic nepotřebuje, nikdo od tebe nic nečeká? Nemáš komu uvařit, koho vypravit na cestu, komu vyčistit

boty, koho navštívit, obsloužit a za kým spěchat. Radost z tvého života zmizí, máš v sobě totiž již od Adama (nebo spíše od Evy) zakódovanou touhu po tvoření, budování, zvelebování, zasévání i sklizení. Ale není to jen potřeba pracovně se nasadit, druhou stranou je i touha po ocenění a sklizení plodů. Nezůstaň tedy jen u špinavého nádobí, ale užij si i radost nad plnými talíři dobrot a nad vším materiálním (i duševním) požehnaním, které jsi svým blízkým doma i v práci mohla přinést.

Budeme-li čist pasáz o ženě statečné až do konce, narazíme na verše: Dejte jí z ovoce jejích rukou, ať ji chválí v městských branách její skutky. Je tedy na čase nebát se prožít i ocenění a pochvalu, to není neskromnost, to je privilegium a zasloužená odměna. To ty jsi ta statečná žena, která je chloubou celého domu: nakrmila jsi rodinu, do spížky připravila zásoby, vyčistila a vymetla dům, zajistila jsi vše potřebné a ještě přispěla do rodinného rozpočtu. A že jsi zažila i trochu toho spěchu a chvátání? No aby ne, požehnaná chvátající!

Milena Krumphanzlová

Čumilové, zákazníci, služebníci

Čumilové, zákazníci, služebníci. To jsou v zásadě tři způsoby, jak můžeme přistupovat k životu. Čumil je pasivní, pozoruje z dálky, občas něco poradí nebo zkritizuje. Svým postojem ale říká: Nic do toho nechci dát. Zákazník je aktivnější, zajímá se, když ho někdo požádá o pomoc, většinou vyhoví. Ale když do něčeho jde, ptá se: Co mi to dá? Služebník aktivně hledá příležitost, aby něco udělal. Na srdci má otázku: Co můžu dát?

Jak chcete, aby si vás lidé pamatovali? Jako čumila, zákazníka nebo služebníka? Kdosi řekl: „Lidé si tě budou pamatovat kvůli tvým problémům – buď těm, které jsi vytvořil, nebo kvůli těm, které jsi vyřešil.“

„Rád(a) bych, ale nemám na to,“ říká si spousta lidí. Mnoho z nás se totiž soustředí na to, co nám v životě chybí, a ne na to, co máme k dispozici. Nesrovnávejte se s ostatními, nepokukujte po jejich talentech a darech. Nedívejte se na to, co nemáte, ale na to, co máte! A to rozvíjejte!

Chtěl bych tento princip ukázat na jednom příběhu z Knihy knih. Je o Elíšovi, což byl prorok, takový Boží pošťák, který lidem vyřizoval vzkazy od Boha. A také je o vdově po jednom Elíšově kolegovi. Ta vdova se dostane do finančních potíží a exekutor jí vyhrožuje, že když nezaplatí dluhy, prodá oba její syny do otroctví. Žena prosí Elíšu o pomoc.

Potřebuje vyřešit problém. Nejde o ni, musí pomoci svým dětem.

Co na to Elíša? Ve 2. knize Královské na začátku 4. kapitoly najdeme otázku: „Co mám pro tebe udělat?“ Logická otázka do zoufalé situace. Ale pak jako by Elíša změnil směr: „Pověz mi, co máš doma.“ Elíša nechce, aby vdova byla zákazníkem. Vede ji k tomu, aby přemýšlela jako služebník. Aby se zamyslela: Mám něco k dispozici? Je tu něco, co můžu dát? Vdova odpovídá: „Nemám nic. Teda až na malý džbánec oleje.“ Kdyby zůstalo jen u té první odpovědi „Nemám nic,“ tak by nemohla dělat nic. Když nemáte nic, skutečně nemůžete nic dělat. Ale opravdu nemáte nic? Té vdově stačilo, aby se trochu zamyslela a uvědomila si, že přeci jen něco má. A když něco máte, tak s tím už se dá něco dělat. Ptejte se: „Bože, co můžeš udělat skrze to, co mám?“ Jak uvidíme za chvíli, pár kapek oleje evidentně vůbec není podle Božích představ špatný začátek pro to, aby se stal zázrak.

Elíša vdově radí, co s olejem dělat:

1) Neboj se poprosit o pomoc lidi kolem sebe. Vdova měla málo nádobí, měla nedostatečnou kapacitu, a tak jí Elíša říká: Potřebuješ pomoc lidí kolem sebe, abys přijala víc oleje. Když přijmeš víc, budeš moci dát víc a posloužit svým synům.

2) Elíša klade vdově na srdce: Nespokoj se s málem! Dva tři hrnce nestačí. Sežeň, co můžeš. Usiluj o to nejlepší podle svých možností.

To stejné platí pro vás. Nechtějte být dalším průměrným Čechem, který se zastaví na půli cesty a řekne si: Takhle to stačí, proč se snažit víc? Proč? Protože ten, kdo se nespokojí s málem, kdo se nespokojí s průměrností, kdo má postoj služebníka, který usiluje o to nejlepší, uvidí, jak se i ty nejláznivější (Boží) představy stávají skutečností!

Všimli jste si, co v našem příběhu dělá Elíša? Popravdě, skoro nic... Od začátku do konce dělá všechno vdova. Nejdřív jde za Elíšou se svým: Nejsem nic, nemám nic, nemůžu nic. Vzhlíží k Elíšovi jako k hrdinovi, kterého každý zná z YouTube a z konferencí. A Elíša přitom neudělá nic. Až na jednu maličkost. Bůh Elíšu popostrčí, aby vdově přinesl minikázání – povzbuzení. Elíša jí říká: Hrdinou tohoto příběhu jsi ty. Máš co dát! Jenom rozšiř kapacitu svého srdce, rozšiř obzory svého myšlení. Bůh si tě chce použít excelentním způsobem. A prostřednictvím těchto řádků Bůh před vás dnes popostrčil mě, abych vám vyřídil: Tím hrdinou jsi vlastně ty, můj služebník. Máš co dát! Jenom rozšiř kapacitu svého srdce, rozšiř obzory svého myšlení a pak si tě Bůh použije excelentním způsobem!

Jakub Limr
pastor KS Hradec Králové

Nevěra v manželství

– když se odpuštění zdá nemožné

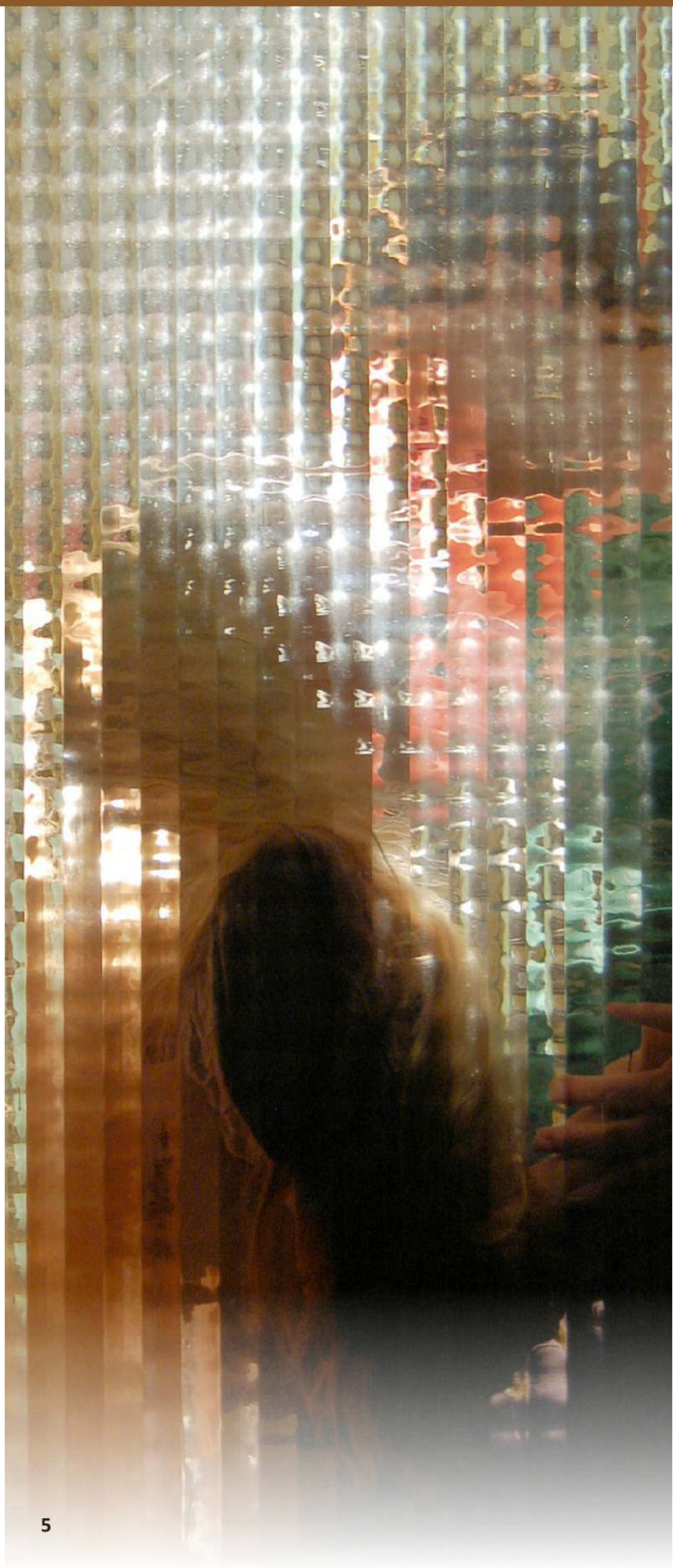
Nevěřicně jsem zírala na e-mail. Po tvářích mi tekly slzy, když jsem četla: „Tak moc se omlouvám za všechna zranění, která jsme Ti způsobili ... do dnešního dne jsem si nedokázala vůbec představit, jaký chaos jsme vnesli do Tvého života. Prosím Tě o odpuštění, i když bych se nikdy ani neodvážila doufat, že je dostanu...“

Nemyslela jsem si, že bych někdy dokázala odpustit Debbie to, co všechno udělala pro zničení mého manželství. Vzpomínky na měsíce, ve kterých jsem prožila peklo na zemi, zůstaly otevřenými ranami na mnoho let mého života. Z nějakého důvodu pro mě bylo těžší odpustit Debbie než mému bývalému manželovi Petrovi. Jak bych mohla zapomenout na ten osudný telefonát právě v den mých 41. narozenin?

„Nevím, jak ti to mám říct Barb, ale něco se děje mezi Petrem a Debbie. Nejsem si jistá, jestli jde o intimní vztah, ale mám dost dobrý důvod se domnívat, že mají mezi sebou velmi hluboký citový vztah.“

Srdce mi bilo na poplach. Nancy, má kamarádka a bývalá členka naší církve, by mi nezavolala z takové dálky a takovou zprávu, kdyby neměla důkaz. Věděla jsem, že naše devatenáctileté manželství má problémy. Předcházející rok byl jako zlý sen. Ačkoliv můj manžel prohlásil, že jsem jeho nejlepší přítelkyní, doma jsme si spolu nepovídali. Jeho lhostejnost mě mátlala. Myslela jsme si, že v jeho 42 letech by mohlo jít o krizi středního věku nebo o syndrom vyhoření. Zdál se mi šťastný jen tehdy, když jsme byli s našimi přáteli Debbie a Troyem. Petr trval na tom, aby se k nám připojili téměř ve všem. Jezdili jsme spolu lyžovat, rybařit, na zahradě jsme spolu grilovali a obědvali společně každou neděli. Když musel jít Troy do práce, Debbie se k nám vždy připojila. I když to byla moje přítelkyně, její neustálá přítomnost mezi Petrem a mnou se stala naším bolavým místem. Petr mě obvinil ze žárlivosti a přehnaných reakcí. Jednoho rána jsem měla vnitřní pocit, že Petr přichází domů se špatnou zprávou. Bydleli jsme daleko od jeho práce a tak zcela výjimečně přišel domů na oběd. O něco později však potichu vstoupil do dveří. „Musím s tebou mluvit Barb,“ pošeptal. Cítila jsem, jak se mi stahuje hrud, až jsem se musela zhluboka nadechnout. Co se mohlo stát tak hrozného, že mi to nemohl říct po telefonu?

„Ty víš, že jsme už dlouho měli v našem manželství mnoho problémů,“ začal. „Tak si myslím, že bychom se měli rozvést.“ Nebyla jsem schopná ta slova strávit. Naše manželství nebylo perfektní, ale rozvod? A co děti? Co jeho služba v církvi? A co MY? „Je v tom nějaká žena?“ Dívala jsem se zpříma do jeho tmavých očí, díky nimž jsem se do něj zamilovala. „Ne, není“. Nikdy v životě jsem se necítila tak sama. Komu se má jít svěřit manželka služebníka v církvi, když ji požádá o rozvod? Rozhodla jsem se, že to povím jen své sestře. Plakaly jsme spolu do telefonu a plánovaly, že k ní půjdu na chvíli bydlet.

Telefonát Nancy jen potvrdil mé nejhorší obavy. Petra a Debbie jsem podezírala z „přátelství“ už nějaký čas. A aby toho nebylo málo, všechny ženy z naší církve navrhly společný oběd právě na moje narozeniny a tak jsem svůjden měla oslavovat s ní.

Královská hostina by vám připadala jako stánek na rohu s párky v porovnání s tím, co vše jsem v to odpoledne dokázala připravit. Nevzpomínám si na ochutnávky jídla ani na rozbalování dárků, co si však živě vybavuji, je zděšený výraz Debbie, když jsem ji po slavnosti konfrontovala. Razantně vše popřela. Omluvila jsem se a vrátila se zpět ke své zmatené mysli. Petr a já jsme se měli ještě sejít před naším rozchodem, ale nikdy už k tomu nedošlo. Jen mi zavolal, aby mě informoval, že Debbie požádala o rozvod Troye. Taktéž mi řekl, že vystoupil z církve, a v té chvíli jsem věděla, že je naše manželství již minulostí. Následující týdny byly pro mě tak bolestné, že se to vůbec nedá popsat. Ublížovali nám všichni. Naše děti v dospívajícím věku. Členové naší církve. Naši rodiče, přátelé i příbuzní. Bylo takřka nepochopitelné, jakou škodu může způsobit jedno rozhodnutí. Protože jsem věděla, že naše děti zoufale potřebují své přátele, rozhodla jsem se, že zůstaneme ve stejném městě, domě i církvi. Bylo to to nejlepší rozhodnutí, jaké jsem mohla udělat. Láska a teplo, které jsem cítila od některých rodin v naší církvi, se staly začátkem mého uzdravení.

V dalších letech jsem se snažila dát svůj život znovu do pořádku. Pracovala jsem v nemocnici, moje děti ukončily střední školu a začaly pracovat nebo studovat

na univerzitě. Později jsem se vdala za skvělého muže a přestěhovala se do jiného města. Začala jsem skutečňovat svůj sen stát se spisovatelkou a moderátorkou. Ale i přes všechny změny zůstala jedna otázka nevyřešená, a to odpuštění Debbie. Petrovi jsem odpustila, vždyť i já nesla vinu na našem nepodařeném manželství, ale Debbie, to byla jiná věc. Na rozdíl od Petra ona neměla důvod mi ublížit. Nejenže mi vzala manžela, ona mi ukradla i pocit sebeúcty, a to na velmi dlouho. A tyto rány stále ještě hnisaly. Roky plynuly a já sama sebe přesvědčila, že je všechno v pořádku. Nikdy jsem nebyla s Debbie v kontaktu a zřídka kdy na ni myslela, i když na dálku byla nevládní matkou mých dětí. Tak to bylo až do chvíle, než jsem objevila modlitbu odpuštění. S mým mužem jsme pomáhali s evangelizací v naší církvi. Kněz požádal přítomné, aby sklonili hlavy a opakovali po něm, když bude číst modlitbu a prosit o odpuštění každou osobu, kterou známe. Modlila jsem se z hloubky své duše a opravdově, dokud nepřišel k části: „Odpouštím člověku, který mi ublížil nejvíc ze všech lidí...“ V mé mysli se okamžitě objevila vzpomínka na Debbie. Viděla jsem ji tam stát mladou, s dlouhými vlasy, elegantně oblečenou, šikovnou a moudrou. A ta stará rána mě znovu rozbolela. Slzy mi tekly po tváři: „Bože, já jí nemůžu odpustit,“ modlila jsem se potichu. „Ty víš, že to nedokážu.“ A v této krátké chvíli upřímnosti mi Bůh ukázal, že nikdy nedokážu odpustit Debbie bez pomoci Ducha svatého. Bez toho to nejde a jediný způsob, jak mít pokoj v duši, je odevzdat mu to úplně všechno. „Dobře Pane,“ modlila jsem

se, „dávám to všechno tobě, ale musíš mi dát sílu a schopnost odpustit.“ Cítila jsem, jak něco těžkého odešlo z mého nitra. Ale bylo to opravdu tak? Jak to mám vědět, když jsem se s ní ještě nepotkala? Tato příležitost přišla, když se můj nejstarší syn ženil. Poprvé od rozvodu se měla Debbie zúčastnit naší rodinné oslavy. I když jsem cítila, že jsem jí odpustila, věděla jsem, že se to opravdu nikdy nedozvím, pokud se s ní nesetkám osobně. Setkaly jsme se mezi svatebním obřadem a večeří. Při jednom rozhovoru jsem se otočila a ona tam stála. To, co se pak stalo, byl skutečný zázrak. Bez rozmýšlení jsem ji objala a řekla, že je moc fajn ji po tak dlouhé době vidět. A opravdu jsem to myslela vážně. Víte, když jsem se podívala na svoji starou přítelkyni, bylo to, jako kdyby se nic nestalo. Co jsem však netušila, bylo, že mi před svatbou poslala e-mail, ve kterém mě o odpuštění prosí. Teď už vím, jak vypadá odpuštění Ježíše Krista. Nejen že nám hříchy odpustil, ale On je i vymazal, jako kdyby nikdy nebyly. Miluje nás takové, jaké jsme. Byla to těžká zkouška, ale s jeho pomocí jsem ji zvládla.

Převzato z časopisu Miriam, jméno
autora utajené
překlad Gabriela Čambalová
a Lucie Vomočilová

Jeden člověk kdysi položil Ježíši zajímavou, životně důležitou otázku: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ (Matouš 18,21) Je více než pravděpodobné, že tak jako tomu bylo u dalších lidí, kteří Ježíši kladli otázky, i tohoto člověka Ježíšova odpověď překvapila. „Právím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.“ (Matouš 18,22) Ježíšova odpověď a následné podobenství v Matouši 18,21-35 ukazují, jak vypadá život pod Boží vládou. Boží království často přichází jiným způsobem, než jak bychom to čekali. Cesty království často daleko převyšují lidské chápání. Skutek odpuštění je zde představen jako něco, co nelze změřit, jinými slovy nemůžeme si držet záznam o tom, kolikrát jsme odpustili. V Ježíšově podobenství je prvnímu služebníkov, který dlužil nesrovnatelně větší obnos, prokázáno milosrdenství. Přijímá milost odpuštění, je zproštěn svého dluhu. Tato milost se ovšem obrací v odsouzení a uvěznění, protože neprokázal stejné milosrdenství svému spoluslužebníkov, který mu dlužil mnohem méně. Podobenství o nemilosrdném služebníkov není jen morálním příběhem, z kterého se můžeme poučit nebo si ho jen vyslechnout. Je výzvou k činu pro každého následovníka Ježíše. Z toho, co zde Ježíš říká, přímo běhá mráz po zádech: „Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“ (Matouš 18,35) Jak strašná vyhlídka! Je třeba, abychom vzali vážně Ježíšova slova o odpuštění, jinak se ocitneme v sevření pramenícím z rostoucího vzteku a hořkosti v našich srdcích.

Křesťanská víra je plná odpuštění. Nelze se mu vyhnout. Ježíš učil, že když se modlíme, máme odpouštět ostatním (Matouš 6,12). Nebo je to tak, že jednoduše „vypneme“, když na tuto část modlitby Páně narazíme při četbě nebo modlitbě? U Ježíše tomu tak zcela jistě nebylo. Žil to, co učil. I když prožíval ukrutnou bolest, když trpěl v rukách svých odpůrců, prosil svého Otce, aby jim odpustil (Lukáš 23,34). Podobně i v Pavlových listech jsme vyzýváni k odpouštění - „jako i Bůh v Kristu odpustil vám“ (Efezským 4,32; Koloským 3,12-13). Jako následovníci Ježíše nesmíme zapomínat, že nám, jako tomu prvnímu služebníkov v podobenství, byl odpuštěn obrovský dluh.

Somebody once asked Jesus a thought-provoking but vital question. “Lord, how many times shall I forgive my brother when he sins against me? Up to seven times?” (Matthew 18:21NIV) Similar to others before him who had put forward questions to Jesus, the asker was more than likely taken aback at the response. “I tell you not seven times, but seventy-seven times.” (Matthew 18:22 NIV) Jesus' answer and the subsequent eventful parable in Matthew 18:21-35 illustrate life as it could be under the reign of God. The parable shows us that the kingdom of heaven often arrives in ways we do not expect. Jesus' reply demonstrates that the way of the kingdom is often far above human comprehension. The act of forgiving here is portrayed as something that is beyond measure – in other words we should not be keeping count! In Jesus' parable the first slave – who owed the far greater amount - received mercy and forgiving grace – he was released from his debt. However this became judgement and a prison sentence because he failed to show the same mercy to his fellow slave who owed him much less. The parable of the unforgiving servant is not just a morality tale from Jesus that we can take or leave. Quite the reverse, it contains a call to action for those who are followers of Jesus. Jesus' words are chilling indeed; “This is how my heavenly Father will treat each of you unless you forgive your brother from your heart.” (Matthew 18:35 NIV) What a frightening prospect! We need to heed Jesus' words to forgive lest we find ourselves experiencing the anguish that comes from allowing continual resentment and bitterness to grow in our hearts.

The Christian faith is filled with forgiving. Actually we cannot get away from it. Jesus taught that when we pray we are to forgive others. (Matthew 6:12). Or do we just “switch-off” when we read or pray that bit of the Lord's Prayer? Certainly not so with Jesus! He lived out his own teaching. Though he was in dreadful pain suffering at the hands of his opponents – he asked his Father to forgive them. (Luke 23:34). Likewise Paul's letters instruct us to forgive – “just as in Christ God forgave you.” (Ephesians 4:32; Colossians 3:12-13) As followers of Jesus we must not forget that we – like the first slave in the parable – have been forgiven a considerable debt.

Odpustit někomu, kdo nás hluboce zranil, není snadné. Může to být velmi bolestivé. Dlouho poté, co nám bylo ublíženo, v nás zůstávají důsledky toho, co se stalo, a bolest, kterou to vyvolalo. Nový zákon jasně učí, že nemáme odplácet těm, kteří nám ublížili nebo způsobili bolest (Římanům 12,19). To neznamena, že souhlasíme s jednáním člověka, který nás zranil, nebo omlouváme to, co udělal. Opuštěním Bohu dovoluujeme, aby vzal věci spravedlnosti a práva do svých rukou namísto našeho vlastního soudu. Jde o skutek víry – důvěřujeme Bohu, že bude jednat za nás. Když odpouštíme a přenecháváme spravedlnost Bohu, aby On byl soudcem, osvobozuje nás to od toho, abychom se znovu a znovu vraceli v myšlenkách k tomu, co se stalo.

Tím člověkem, který Ježíši položil otázku, jak moc máme odpouštět, byl Petr, učedník, který často řekl věci, které by později radši vzal zpět. Přišel čas, kdy zapřel Ježíše. Petr byl možná překvapen Ježíšovou odpovědí na svou otázku. Přesto si myslím, že ve svůj čas, když ho Ježíš obnovil, se Petr velmi radoval z toho, že Ježíš dal v křesťanské víře tolik místa právě odpouštění.

Překlad Kateřina Urbanová

Forgiving someone who has hurt you deeply is not easy. It can be very painful. Long after the offence, the effects of the experience and the hurt it has caused stay with us. The New Testament makes it clear that we are not to take revenge against those who have offended us or caused us pain. (Romans 12:19) This does not mean that we approve of the behaviour of the person who has hurt us or excuse what they have done. Instead forgiving puts God in control to work out the issues of equity and justice instead of our own personal judgement. This is an act of faith – we are trusting God to work it out for us. When we forgive and hand issues of injustice over to God to be the judge we can be set free from returning time and time again to that situation in our thoughts.

The person who asked Jesus the question about the extent of forgiving was Peter – the disciple who often said things he probably wished he had not! Later he would deny Jesus. Peter may have been surprised by Jesus' answer to his question. However I think that later on – when Jesus restored him - he would have been overjoyed that Jesus made so much room for forgiveness in the Christian faith.

Sandra Chester, Austrálie

Babička Ludmila vypráví

BILADAJ

Při našem povídání jsme se dostali ke slovu Biladaj. Nikdy jsem se s tímto slovem nesetkala, a proto jsem Ludmilu Hallerovou požádala o vysvětlení. Takže babička Lumilka vypráví, co pro ni znamená Biladaj:

Když jsme v biblické škole ve švýcarských Alpách (Beatenberg/BE) začali studovat Starý zákon knihu po knize, myslela jsem, že to bude dost velká nuda. Jenže zde platila zásada, že CELÉ PÍSMO OD MOJŽÍŠE A PROROKŮ JE O PÁNU JEŽÍŠI, jak to sám řekl učedníkům na cestě do

Emauz (L 24,27). Byla jsem obzvláště zvědavá na třetí knihu Mojžíšovu, kde jsou samé oběti a obřady. Nakonec to byl jeden z nejpožehnanějších úseků Mojžíšových knih, který se mne velice osobně dotýkal. Ta kněžská služba, tak důležitá pro nás, vykoupené krví Pána Ježíše, abychom obětovali s ním, tím pravým Veleknězem a zároveň obětí, přinášeli jako jeho spolukněží oběti vzácné Bohu skrze Pána Ježíše. Zaujalo mne zasvěcování kněží, kdy se jejich ruce plnily jen proto, aby mohli obětovat.

Teprve jako zasvěcení kněží si směli připravit na svatém místě pro sebe maso a tam je sníst.

Večer po této hodině jsem udělala soupis všeho, co je mé, a symbolicky jsem vše obětovala (zasvětila) svému Pánu. Dodnes to dodržuji a zasvěcuji Pánu každou novou věc, která se stane mým vlastnictvím.

V té souvislosti nám naše milovaná duchovní matka PhDr. Wasserzug-Traeder vtiskla do srdcí jedno zvláštní slovo: BILADAJ, které se nejlépe dá vyložit NIC PRO MNE. Všecek užitek, sláva a čest z mé služby jsou tu pro Hospodina, který mne poctil tím, že mne pro sebe vykoupil drahou krví svého milovaného Syna a povolal mne do své služby. Kolik točení se kolem sebe, kolik žárlivosti na druhé, kolik malomyslnosti, sebelitování. Ty překážky působení Ducha svatého mezi námi by zmizely tím kouzelným BILADAJ! V souvislosti s oltářem ho najdeme v Joz 22,19. Pro nikoho jiného, jen pro Hospodina se mohly budovat oltáře v zaslíbené zemi.

Ve všech citacích znamená BILADAJ vždycky výlučnost Hospodina. Vyskytuje se v této souvislosti u proroka Izajáše 43,11; 44,6 a 8; 45,6 a 21. Také Pán Ježíš si osobuje tuto jedinečnou výlučnost všemi svými „Já jsem“ v Janově evangeliu. On je ta jediná Cesta, ta jediná Pravda, ten jediný Život. Jelikož se nám dal CELE, oprávněně to vyžaduje i od nás. Zpíváme tak často „Vydávám ti vše, ó Jezu, vše, co jsem a vše co mám...“ Myslíme to opravdu, nebo lžeme, protože jsme si něco „ulili“ stranou pro sebe? Něco našich prostředků, něco našeho času, něco cti a slávy, něco lásky...

Věřím, vyznávám a prožívám, že není šťastnějšího, plnějšího a bezpečnějšího života, než s tímto heslem:

„NIC KROMĚ NĚHO.“
„VŠECKO PRO NĚHO!“

Nemusíme se bát. Naši milí nebudou o nic ukráceni. Pánu cele oddaná manželka, manžel, maminka, tatínek, dcera, syn, sestra, bratr jsou tím největším požehnáním pro celou rodinu, sbor, církev. ON ten jemu daný chléb sice láme, ale dává dál s požehnáním pro mnohé.

Vyzkoušela a vřele doporučuje
Ludmila Hallerová

Filipíny

Nejjistější pojištění je to, které máme v nebi

Jsme na Filipínách již 16 měsíců. Romanova mamka uzavřela pojistnou smlouvu na další rok. Po nějaké době mě začal bolet zub. Návštěvu zubaře jsem odkládala s vírou, že mě bolest přejde stejně tak jako Romana, když bolet zub jeho. Bolest však nepovolovala, a proto jsem se rozhodla jít k zubaři. Zubař našel díru, vyvrátil ji a zaplomboval.

Dny plynuly a my jsme dále spokojeně studovali. Baguio je hezké místo a školní kampus je nádherný. Máme pořád co dělat.

Jednou jsem ležela na posteli a opakovala si učivo na písémku. Najednou se se mnou začala třást postel. „Že by zemětřesení?“ pomyslela jsem si. Nijak jsem tomu nevěnovala pozornost, protože zemětřesení nebylo až tak silné a věřila jsem tomu, že jsme pojištěni a že se nemusím ničeho obávat. Dále jsem pokračovala ve studiu, když asi za minutu přišel ještě jeden, o něco slabší otřes.

Ono by na tom nebylo nic zvláštního, ale o několik dnů později mi zavolali z pojišťovny a oznámili mi, že mi neproplatí ošetření u zubního lékaře. Odůvodnili to tím, že moje pojistka je neplatná. Velice mě to udivilo a začala jsem pátrat, kde se stala chyba.

Po reklamaci a telefonických hovorech, které za nás vyřizovala Romanova maminka, se zdálo být vše v pořádku s tím, že musíme doplatit asi šestnáct tisíc korun jako rozdíl mezi smlouvou původní a smlouvou novou. Dokonce nám i zpětně slíbili proplatit mé ošetření u zubaře.

Když jsem se nad celou situací zamyslela, zjistila jsem, že jsme skoro půl roku nebyli pojištěni. Není to moc příjemné zjištění, když si člověk promítne, co se událo a co se mohlo stát. Třeba to zemětřesení. Kdyby bylo silnější a náhodou bychom museli být hospitalizováni nebo ošetřeni, pojišťovna by to nemusela proplatit.

Mohlo se stát to či ono ... ale není na nás, abychom přemýšleli a představovali si krizové scénáře. Naopak, v každém okamžiku máme důvěřovat Hospodinu.

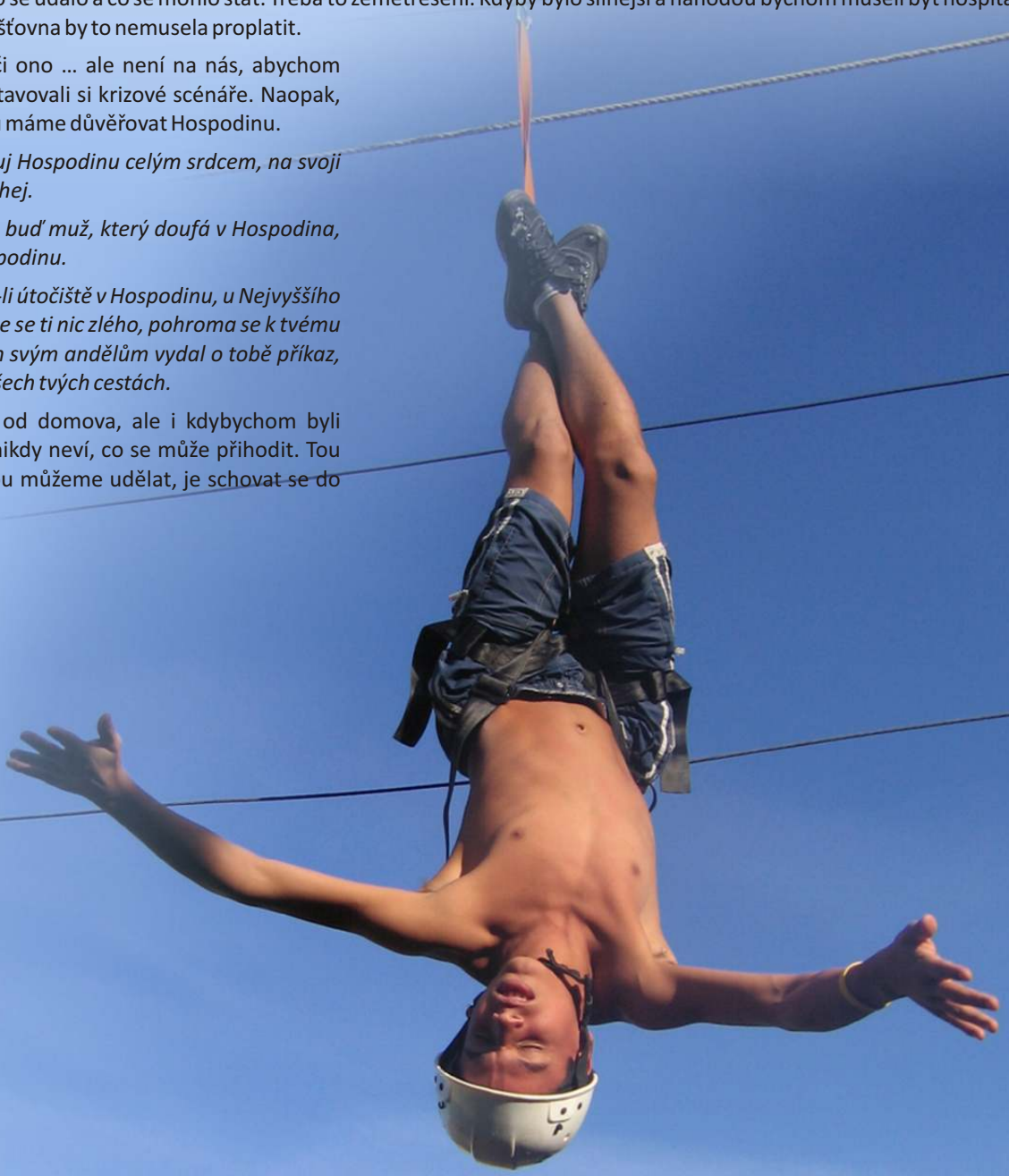
Příslaví 3,5 Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej.

Jer 17,7 Požehnaný buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu.

Žalm 91,9-11 Máš-li útočiště v Hospodinu, u Nejvyššího svůj domov, nestane se ti nic zlého, pohroma se k tvému stanu nepřiblíží. On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách.

Ano, jsme daleko od domova, ale i kdybychom byli doma, tak člověk nikdy neví, co se může přihodit. Tou nejlepší věcí, kterou můžeme udělat, je schovat se do Boží náruče.

Rutik

Kapesné

Velice často dostávám otázky ohledně kapesného pro děti. Jaká je vhodná výše kapesného? Má dítě dostávat kapesné za zásluhy nebo pravidelně? Od jakého věku by ho mělo dítě dostávat? A dávat ho vůbec?

Dávat či nedávat dítěti kapesné?

Pokud chceme, aby se dítě učilo hospodařit, musíme mu k učení poskytnout podmínky. Jestliže za dítě vždy rozhodneme, na co mu poskytneme prostředky a na co ne, nebude nikdy postaveno před volbu a nebude nuceno se rozhodovat. A to je jedna z věcí, která k umění hospodařit patří. Dítě by mělo pochopit, že když si například koupí každý den zmrzlinu, nebudete mu na dárek pro babičku, že pokud si pořídí ty neodolatelné náušnice, nebude moci jít do kina a podobně.

Zároveň určitá jistota „pravidelného příjmu“ vede k možnosti plánování a rozvahy. Tyto argumenty mě přesvědčily o tom, že kapesné má své opodstatnění.

Jak vysoké by kapesné mělo být?

Na tuto otázku nelze odpovědět jednoznačně, protože záleží na mnoha

různých faktorech. Zdálo by se, že výše kapesného záleží především na finanční situaci rodičů. Právě toto by ale nemělo být rozhodující. Pokud má dítě finančně dobře zajištěných rodičů k dispozici hodně peněz, může to vést k pýše, nadřazenosti, neschopnosti hospodařit. Naopak pokud dítě z hůře postavené rodiny má výrazně méně, vede to často k pocitům méněcennosti či touze vyrovnat se ostatním za každou cenu.

Výši kapesného bychom měli tedy volit tak, aby byla rozumná a odpovídala potřebám a věku dítěte.

Zvažme, co chceme, aby si dítě ze svých prostředků financovalo, a pak obnos nepatrně navýšme tak, aby mělo možnost ušetřit si a udělat někdy sobě či někomu jinému radost. Jiné bude kapesné, když je dítě doma a má k dispozici obsah naší ledničky, jiné, když je na internátu, a jiné finance bude

potřebovat, pokud se má například starat samo o zvíře nebo si má financovat nějaký sport. Šalamounská odpověď tedy zní: přiměřené.

Vhodným řešením je, když si dítě může nějakým způsobem přivydělat. Nejde o finanční odměňování běžných domácích prací, protože každý z rodiny se nějakým způsobem podílí na provozu domácnosti, ale pomozte dítěti sehnat například malé brigády, či mu přenechejte pomoc při pracích, za které jste placeni vy sami.

Téma kapesného vyvolává mnoho otázek a také mnoho názorů. My jsme se na názor zeptali těch, kterých se to týká nejvíce, tedy dětí. Provedli jsme průzkum, ve kterém nám anonymně vyplnilo dotazník 201 dotázaných. Z nich bylo 47 % dívek a 53 % chlapců. Nejčastější věk respondentů byl mezi 13 - 15 lety (celkem 166 dotázaných).

Odpovídali žáci základní školy a gymnázia

A zde jsou výsledky:

Většina dětí začala dostávat kapesné před 13. rokem. Přesněji 20 % dříve než ve 13 letech, 43 % ve svých 13 letech. Je zajímavé, že 72 % dětí uvedlo, že začaly dostávat kapesné právě včas, což svědčí o schopnosti rodičů rozpoznat potřeby svých dětí.

O tom, že je potřeba dětí individuální, vypovídá i to, že téměř stejný počet dětí, které začaly dostávat ve 13 letech kapesné, to vidí jako příliš pozdě i příliš brzy.

Pravidelně dostává kapesné 59 % dotázaných.

Výše kapesného, které děti měsíčně dostávají:		
100, Kč	46	23 %
200, Kč	45	23 %
300, Kč	31	15 %
500, Kč	27	13 %
600-1000, Kč	14	7 %
1000-5000, Kč	12	6 %
Více než 5000,- Kč	5	2 %
Podle zásluh	21	11 %

Jejich představa o dostatečném kapesném na měsíc		
100, Kč	45	22 %
200, Kč	44	22 %
300, Kč	31	15 %
500, Kč	27	13 %
600-1000, Kč	16	8 %
1000-5000, Kč	10	5 %
Více než 5000, Kč	2	1 %
Podle zásluh	21	10 %

Příjem nad rámec kapesného mají děti nejčastěji formou dáreků od rodičů, babičky a podobně, 6 % z nich má pravidelnou brigádu, 15 % dětí chodí na brigády nepravidelně.

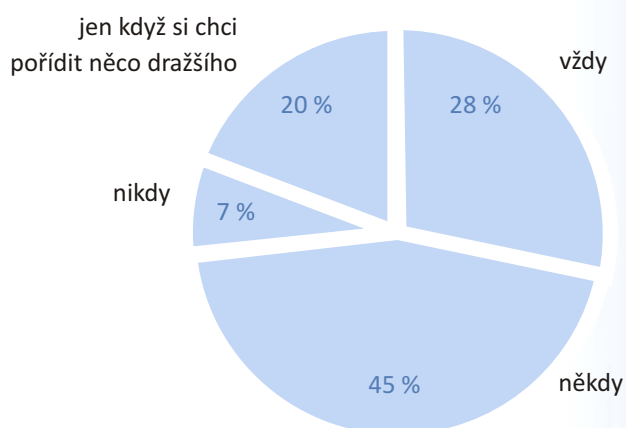
Na otázku, zda by vyšli bez mimořádných příjmů, respondenti odpověděli:

Variety hodnocení	Počet respondentů	Percentuální zastoupení
Nevyšel (nevyšla)	44	22 %
Vyšel (vyšla), ale bylo by to těžké	51	25 %
Vyšel (vyšla)	84	42 %
Nemám jiný příjem	22	11 %

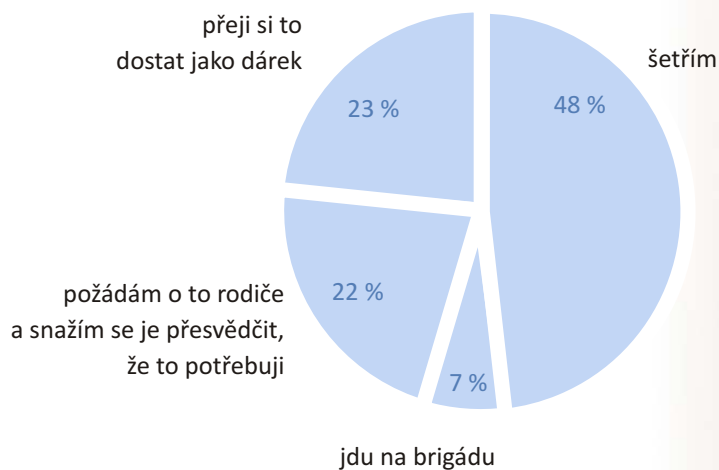
Na co kapesné většinou slouží:

dárky	89
výdaje při setkání s přáteli (restaurace apod.)	74
koníčky	66
elektronika	48
paráda - oblečení, kosmetiku, doplňky	69
jiné	37

A jak jsou na tom děti se šetrností? Na otázku, zda z kapesného něco ušetří, odpověděly takto:

Pokud si chtějí pořídit něco dražšího, tak nejčastěji volí:

Na závěr jsme položili ještě dvě dodatečné otázky:

Zda rodičům berou tajně peníze, a pokud ano, zda výjimečně nebo pravidelně.

28 dětí (14 %) odpovědělo, že výjimečně, 4 děti (2 %) přiznaly, že rodičům berou peníze pravidelně.

Zda jsou připraveni/ochotni v budoucnu rodičům přispívat na důchod.

Varianty odpovědi	Počet respondentů	Percentuální zastoupení
Bylo by to logické	115	57 %
Bylo by to pro mne asi zatěžující	15	7 %
Když budu mít dostatek, nejdříve budu chtít zajistit svou rodinu	57	28 %
Je to úkol státu	6	3 %
Měli si našetřit	8	4 %

Pro srovnání jsme udělali rovněž malou anketu mezi rodiči. Jednalo se o rodiče žáků základní školy.

Ze 46 oslovených rodičů 75 % dává dětem kapesné pravidelně, čtvrtina rodičů volí kapesné týdně, ostatní dává dětem kapesné měsíčně. Průměrná výše kapesného je 200 Kč. To, za co dítě peníze vydává, kontroluje přibližně polovina rodičů s tím, že se snaží dítě usměrňovat a spíše mu ve výdajích radit. Ve 24 % rodiče uvedli, že výše kapesného je ovlivněna chováním, dobrými výsledky ve škole a pomocí v domácnosti.

A názory rodičů na kapesné?

- Děti se učí hospodařit s penězi. (nejčastější odpověď)
- Je to dobré, myslím, že už teď docela normální. Je to i způsob výchovy.
- Zastáváme názor, že děti školního

věku by kapesné dostávat měly, aby poznaly hodnotu peněz a naučily se hospodařit – odložit okamžitou potřebu, aby si ušetřily na něco většího a hodnotnějšího.

- Kapesné je možné odebrat jako důsledek opakovaného zanedbání povinností.
- Jsou to nutné prostředky k nákupu svačiny během odpoledních kroužků.
- Dítě má nárok, aby si občas koupilo to, co chce, konkrétně v náctiletém věku.
- Raději méně, a když je potřeba, přidat na konkrétní věc.
- Děti by měly dostávat kapesné, aby se naučily šetřit.
- Kapesné ano, ale v pozdějším věku (od 12 let).
- Ano – od určitého věku a v rozumné výši.
- Pod kontrolou ano.

● Když si dítě hospodaří s určitým obnosem peněz, učí se samostatnosti, jak s penězi nakládat a rozhodovat o nich.

- Kapesné nedáváme, nemáme na to.
- V lepším případě se učí děti hospodařit, v horším peníze končí zbytečně ve školních automatech za brambůrky, koly atd.
- Kapesné nedáváme. Děti mají placený telefon a dostávají na to, co potřebují.
- Před pravidelným kapesným upřednostňujeme odměnu za vykonanou práci v době volna.

Všem, kteří nám přispěli svými názory do ankety, děkujeme a čtenářům přejeme moudrost při výchově potomků ve vztahu k financím.

Zpracovala Luba Šťastná

A ještě jedna reakce na téma kapesné, tentokrát z pera náctileté.

KAPESNÉ Z POHLEDU NÁCTILETÉ

Kapesné je problém, který se řeší snad skoro v každé domácnosti – ovšem všude úplně jinak. Někde dětem postačí pár korun měsíčně, protože vědí, že stejně všechny ostatní věci pro ně potřebné jim uhradí rodiče, jinde to řeší velkými penězi, které mají být využívány také jako úhrada dopravy, obědů, kina nebo školních pomůcek. Jako čtrnáctiletá teenagerka vidím obě dvě možnosti jako dobré řešení, ovšem každému vyhovuje něco jiného, a tak určitě není na škodu obě dvě varianty nejdříve zkusit. Problémy pak nastávají zejména tehdy, když se kapesné desetiletého kluka a patnáctileté dospívající puberťačky nijak neliší. Desetiletý výrůstek svoje týdenní kapesné s největší pravděpodobností nechá celé ve školním bufetu beze stopy výčitek, patnáctiletá dcera pak místo do bufetu zamíří do drogerie pro novou řasenku a světlejší pudr. Osobně vidím jako velmi špatné, když srovnáváme tyto dva případy v jakékoli věci – včetně kapesného.

Co si dítě za kapesné vlastně může koupit, je otázka číslo dvě, se kterou si nevím rady občas ani já sama. Lístek do kina, časopis, zmrzlinu nebo – v případě dívek – nový lak na nehty? Při této úvaze už se zase dostáváme k tomu, jak vysoké kapesné dítě dostává, co vše si za ně

může koupit a co vše mu koupí rodiče. Já sama si sice neplatím telefonní účet (i když mám určitý limit, kolik peněz můžu provolat) ani školní obědy, ovšem takové věci jako časopisy, sladkosti, kosmetiku nebo (občas) i oblečení jsou z větší části na mně, protože k čemu by mi potom to kapesné bylo, kdyby mi téměř vše platili rodiče?

Další dilema k úvaze je, kdy dítěti kapesné odeprít a kdy naopak přidat prémii. Největším pomocníkem jsou dle mého názoru určitě známky. Nejen já jsem se ve škole schopna více snažit, když vím, že to není nadarmo, jak pro moji budoucnost, tak pro vyšší či nižší kapesné. Málokteré dítě má schopnost se maximálně snažit „zadarmo“. Z vlastní zkušenosti vím, že každý potřebuje motivaci a nejlepší je určitě ta kladná.

Sama jsem dostávala nepravidelné kapesné od třetí třídy, a i když si na jednu stranu myslím, že to bylo příliš pozdě, pohled na malé prvňáčky utrácějící své až neúměrně vysoké kapesné ve školním bufetu za energy drinky a mastné nezdravé brambůrky mi přijde děsivý.

Můj názor je takový, že kapesné je určitě velice dobrá a užitečná věc, která naučí děti nebo dospívající teenagery hospodařit s penězi, ovšem rodiče by měli mít

určitý přehled, kam peníze darované dítěti vlastně jdou. Nemyslím tím, že by dítě mělo každý měsíc předkládat ke kontrole seznam všech věcí, které si koupilo, ale alespoň nějaké vědomí o tom, na co byly peníze vynaloženy, by rodiče mít měli.

Tereza, 15 let

Domácí škola

Flekovi (V rámci domácího vzdělávání učili dvě děti, nejstarší dceru Nikolu a o rok mladšího syna Tomáše. Tomáš se v domácí škole učil čtyři roky, Nikolka byla doma tři roky.)

Stejskalovi (Maminka Eva vyučuje doma dvě školní děti ve věku 9 a 10 let a ještě jednoho předškoláka.)

Plaňanští (Vlastu učili od roku 1999, Matouše od roku 2001, Elišku od roku 2006, vždy v první až páté třídě základní školy. Zbyška, který je nyní ve třetí třídě, učí od roku 2010.)

Cupalovi (Dvě starší děti chodily na klasickou ZŠ s výborným prospěchem. Nejmladší syn Tim měl dva roky odklad ze zdravotních důvodů. Nastoupil do speciální (zvláštní) školy, kde měl problémy jak kvůli zdravotnímu stavu, tak emocionální nezralosti. Nyní je ve druhé třídě v domácí škole.)

Individuální vzdělávání známé spíše pod názvem „domácí škola“ už vešlo do obecného povědomí a našlo si celou řadu příznivců. Zdá se, že tento fenomén je poměrně populární i mezi mnoha křesťanskými rodinami. Některé z nich mají s domácí školou mnohaleté zkušenosti, jiné o ní uvažují. Pokud hledáte odpověď na otázku, jestli by právě pro vás a vaše dítě byla domácí škola vhodná, pak v tomto článku jednoznačnou odpověď nenabízíme. Přinášíme vám však zkušenosti rodičů i dětí na straně jedné a pedagožky setkávající se s individuálně vzdělávanými dětmi na straně druhé. Poprosili

jsme členy několika rodin, aby se s námi podělili o „pro“ i „proti“ tak, jak je vidí oni.

Nejprve jsme dali slovo Mgr., Bc. Marii Medřické, ředitelce ZŠ a MŠ Horní Libchava v okrese Česká Lípa.

Pro jaké děti je podle vašeho názoru domácí škola vhodná?

Domácí škola je vhodná pro všechny děti, zejména však pro děti uzavřené, citlivé, méně bystré, v pěstounské péči či osvojení, ale i naopak pro děti nadané. (Pozn. redakce: Jde o vhodnou alternativu i pro děti s většími zdravotními problémy, s jakými se potýkal např.

Timotej Cupal. Jeho svědectví přineseme v jednom z dalších čísel.)

Jaké jsou nutné předpoklady na straně rodičů?

Zákonná norma ukládá několik podmínek:

- 1) závažné důvody pro individuální vzdělávání,
- 2) zajištění dostatečných podmínek pro individuální vzdělávání, zejména podmínky materiální a ochrany zdraví žáka,
- 3) osoba, která bude žáka vzdělávat, musí mít alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou.

V čem vidíte výhody domácí školy? Co je na domácí škole dobré?

Výhodou jsou určitě kvalitní rodinné vztahy, které se upevňují, protože rodina spolu tráví hodně času. Rodič, který má pouze to své dítě (někdy i více), tak má možnosti nabízet i jiné formy vzdělávání než škola (výuka v přírodě, na horách, různé pokusy, návštěvy knihovny, studium encyklopedií atd.). Dítě není vystavováno zbytečnému sezení v lavici. Často zvládne učivo jednoho dne za dvě hodiny a pak je prostor i pro další aktivity s rodiči (výpravy, výlety, různé pobyty na horách či u moře apod.).

Jaká vidíte nebezpečí? Jaké jsou nejčastější problémy?

Pokud nemá rodina zavedený fungující denní režim, aby bylo jasné, kdy se pracuje a kdy se odpočívá, tak hrozí, že si rodič nebude umět zorganizovat správně čas a nestihne plnit obsah učiva daných předmětů. Někdy je problém, že rodina nedokáže kvalifikovaně zajistit výuku všech předmětů (např. rodič neumí angličtinu, výchovy jsou zajišťovány externě, tudíž se zaměřením, např. hra na nástroj, zpěv, plavání či jiný sport). Nedokážou postihnout celou škálu těchto výchov a děti třeba neumějí kotoul, skákat přes švihadlo, nikdy neviděly švédskou bednu, neznají tolik písniček atd.

PRO DOMÁCÍ ŠKOLU

■ **Flekovi:** Dnes zpětně vidíme mnoho pozitiv a výhod, které nám to přineslo. Tím, že si děti vyzkoušely chodit do školy, věděly, co mají, když mohou zůstat doma. Velkou výhodou od počátku byla možnost si s dětmi každé ráno před výukou číst Bibli a modlit se. Chtěla jsem, aby si zvykly, že den začínáme s Pánem. Mnohé učivo se tak dalo snadno skloubit s Božím slovem. Obzvláště v první a druhé třídě, kdy mají děti prvouku, kterou můžete postavit na biblických zásadách.

Další výhodou bylo, že jsme trávili s dětmi hodně času, učili se třeba venku na dece. Hodně jsme spolu četli a tvořili. Také jsme navštěvovali mnohé památky a snažili se s dětmi vyrazit na různé výstavy. Velkou výhodou domácího vzdělávání je právě možnost mít na své děti vliv v době, kdy se utváří jejich vnímání, jejich názory a pohledy na svět.

Velkou výhodou je také flexibilita. Nemusíme s dětmi hnát. Mají volnější režim. Pokud jsme se například vrátili ze skupinky nebo nějaké návštěvy později večer, děti mohly déle spát a učili jsme se dopoledne nebo i odpoledne. Kromě toho jsme mohli děti zapojit i do domácích aktivit.

Až po nástupu dětí na gymnázium jsme zjistili, že děti umí v některých oborech více než ostatní děti ze ZŠ. Po celou dobu totiž nemáte žádné srovnání. Nevěděli jsme tedy, jestli dětem dáváme dost (zvláště ve vyšších ročnících, kdy je už učiva víc a přichází na řadu i cizí jazyk). A když měly nastoupit na gymnázium, modlili jsme se vždy, aby zvládly nejen přechod z domova do školy, ale aby rychle dohaly, co jsme je nenaučili.

■ **Plaňanští:** Líbilo se nám, že jsme vždy věděli, co dítěti jde a co mu nejde, co je potřeba více procvičit. Jaké učebnice, pera, pomůcky má rádo, s čím rádo pracuje. Měli jsme více času na sebe a na to, co nás bavilo. Housle, procházky, výlety. Děti stále patřily do rodiny, nebyly vytrženy z přirozeného prostředí, nemusely nikam zbytečně cestovat a spěchat.

■ **Stejskalovi:** Velkou výhodou je, že máte na všechno více času a můžete se věnovat některým věcem více do hloubky. Máte čas a prostor pro to, abyste dětem předali hodnoty, které sami žijete a považujete za důležité.

■ **Cupalovi:** Máme čas na společnou snídani a podání léků. Tím má problém s dlouhodobým soustředěním, doma

nepotřebuje sedět při učení čtyři hodiny, zvládneme to s ním za hodinu denně. Máme pak více času na domácí povinnosti, návštěvy. Protože nebyl sociálně vyzrálý, nepůsobilo na něj dobře prostředí školy. Naivně důvěřuje i špatným kamarádům a lehce se nechá svést ke špatnému chování. Celkově prospěšnější vidíme pro něj alespoň pro 1. stupeň náš maximální vliv, je to zdravá investice ve všech směrech.

PROTI DOMÁCÍ ŠKOLE

■ **Flekovi:** Nejtěžší na celém domácím vzdělávání je důslednost a pevnost ve stanovených zásadách. I u nás byla stanovena jasná pravidla, jak bude naše výuka probíhat, co se musí stihnout, než se začneme učit. Ale být důsledný je mnohem těžší, než jen dětem „nalajnovat“, jak se co bude dělat a kdy. S tím jsme mnohokrát měli potíže. Dětem se samozřejmě vždy učit nechtělo. Tehdy musí být rodič pevný a zásadový. Kromě toho to byla velká škola i pro maminku. I když ji to bavilo, ne vždy měla dost trpělivosti.

Nevýhodou u nás doma bylo i to, že děti kolem sebe neměly dost kamarádů a vrstevníků, protože v našem sboru moc dětí tehdy nebylo. Jelikož jsme byli v našem městě jedinou rodinou, která učí své děti doma, a neměli jsme možnost se scházet s dalšími rodinami, připadali jsme si kolikrát jako kůl v plotě. Je jistě velkou výhodou, pokud je v blízkosti více takových rodin, které se mohou scházet, učit se spolu, rodiče se mohou povzbuzovat a inspirovat různými nápady. Kromě toho mohou mít i děti k sobě přátele. Proto jsme také po

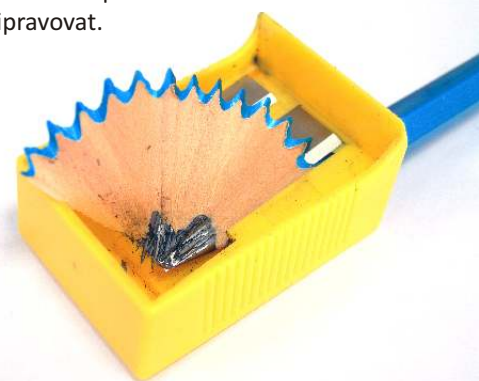
několika letech přešli pod Bratrskou školu v Praze a začali pravidelně jednou do měsíce dojíždět do Prahy na různé dílny (dějepisné, literární a výtvarné) a na různé výstavy a exkurze pořádané ADV (Asociací domácího vzdělávání).

Nevýhodou může být i časová náročnost, protože pokud chce rodič dát dětem maximum, musí tomu dát víc než jen dvě hodiny dopoledne. Musí vymýšlet různé projekty, tvořit a hledat způsoby, jak učinit výuku zajímavější a zábavnější.

■ **Plaňanští:** Těžké je nepřetížít dítě a zároveň ho nenechat lajdat. Využít jeho potenciál, nasměrovat správným směrem, naučit ho samostatně myslet. Buď se člověk snaží vyhovět osnovám, požadavkům školy a může dítěti ublížit, nebo se příliš snaží přizpůsobit dítěti a může nechtít něco zanedbat. Případně může doma učící rodič zmatkovat ze strachu, aby vyhověl všemu a všem, a pak je to samozřejmě znát na jeho výkonu i na dítěti.

■ **Stejskalovi:** Nejtěžší asi je, aby paní učitelka byla vždy usměvavá, milá a trpělivá. (-)

■ **Cupalovi:** Máme trochu obavy, že bude trpět skleníkovým efektem, odtržením od běžné populace vrstevníků. Protože je fyzicky i duševně zatím slabší, musíme jej chránit a přitom ho do budoucna připravovat.

A JAK TO VIDÍ DĚTI?

■ Nikola Fleková (14 let)

Domácí školu jsem začala v první třídě a už tehdy to bylo super. Začali jsme se učit až v říjnu a skončili jsme v květnu, přičemž jsme měli ještě jednu do týdne volný den, kdy jsme vždycky někam vyrazili, takže jsem nebyla ochuzená ani o „školní“ exkurze na hrady a zámky. Byla to opravdu taková škola hrou. Vyráželi jsme hodně do přírody a během výletů jsme brouzdali v přírodopisu a ukazovali si, na co je která rostlinka dobrá. Nebyla to taková nuda, jako když musejí žáci sedět ve školních lavicích celé dopoledne – to se pak ani nedivím, že někteří během vyučování usínají. To, co ostatní měli jen na stránkách učebnice, jsme mohli vidět na vlastní oči.

Jedna z těch nejlepších věcí na domácí škole je, že jsme nemuseli tak brzo vstávat, nebo jsme se mohli přizpůsobit (např. když jsme se odněkud vrátili pozdě, trochu jsme si přispali a učili jsme se více odpoledne). Vstávali jsme v osm a do devíti jsme měli hodinku, kdy jsme si četli Bibli a modlili se. Učit jsme se mohli klidně i v pyžamu :).

Dobré bylo taky to, že zatímco ve škole se jeden učitel věnuje třeba dvaceti žákům, my jsme byli jen dva. Takže to vypadalo asi takhle: maminka zadala práci mně, bráčkovi vysvětlila novou látku, a aby si ji procvičil, tak mu zadala práci a mně začala něco vysvětlovat ... a tak pořád dokolečka.

Abych to shrnula: výhodami domácí

školy (a těch je opravdu hodně) jsou třeba kreativita, pozdější vstávání, méně hluku než ve škole, uzpůsobení času, výlety a za jednu z nejvýznamnějších výhod považuju to, že jsem neslychávala ta sprostá slova, co normálně ve škole lítají. Proto pro mě byl šok, když jsem pak z domácí školy šla na víceleté gymnázium a slyšela tu hrůzu, jak ostatní mluví. A nevýhody domácí školy (a těch je minimum) pro mě byl třeba nedostatek kamarádů a pak třeba takový ten „školní život“. Když jsem z okna viděla skupinku holek, co jdou spolu domů, bylo mi líto, že nemám svou partu, se kterou bych mohla jít na zmrzlinu nebo se jít podívat do obchodáku. Ale kdybych se tohohle všeho měla vzdát a místo toho bych mohla mít zase domácí školu, tak si ji vyberu.

■ Eliška Plaňanská (14 let)

Jak dlouho ses učila v domácí škole? A do jaké školy chodíš nyní?

Doma jsem se učila pět let. Chodím do sekundy na víceleté gymnázium v Nymburce.

Můžeš popsat rozdíl mezi domácí školou a běžnou docházkou do školy?

Doma to bylo víc v klidu, nemusela jsem psát žádné písemky a úkoly. Měla jsem více času na jakoukoliv látku a pak i na svoje záliby. Když jsem něčemu nerozuměla, maminka mi měla možnost vše několikrát vysvětlit. Ve škole se musí všechno zvládnout v určitém čase.

Profesoři sice podporují mimoškolní činnost – kroužky, sportování, ale přitom nás zavalují domácími úkoly, takže na to stejně nemáme tolik času. Také na vysvětlování profesori moc času nemají.

Chyběl ti doma kolektiv vrstevníků? Jak to řešili rodiče? A jak to vypadá na škole teď?

Kolektiv mi nechyběl, protože jsem formu školního kolektivu neznala. Scházela jsem se s dalšími domácími školáky, ale blízký vztah jsem měla jen s několika z nich. Ve skupině domácích školáků jsem se ale naučila pracovat s menšími a zároveň respektovat větší děti. Nyní mám přátelský vztah s více lidmi svého věku. Ve škole je větší množství lidí a pro společensky založené děti, což jsem i já, je to asi příjemnější. Je to možnost, jak pravidelně diskutovat s vrstevníky a naučit se řešit konflikty. Ve škole je ale nevýhodou, že děti jsou nevychované a mluví sprostě. Dost často podvádějí při vyučování – formou taháků. To jsem z domova opravdu neznala a nikdy jsem to nepotřebovala dělat. Nedělám to tedy ani dnes.

Zpracovala Jaroslava Ponerová

Stránky s informacemi o domácí škole jsou například www.domaciskola.cz

Nabízíme možnost odpovědi na vaše dotazy ohledně domácí školy. Napište. Odpoví vám rodina, která má s domácí školou čtrnáctileté zkušenosti. Dotazy můžete zasílat na etabita@etabita.cz

Rodič, který má pouze to své dítě, tak má možnosti nabízet i jiné formy vzdělávání než škola (výuka v přírodě, na horách, různé pokusy...). Dítě není vystavováno zbytečnému sezení v lavici.

Z oblasti školství vám chceme představit ještě jeden zajímavý projekt. Jedná se o dvojjazyčné křesťanské gymnázium. Na BMA jsme se ptali ředitele školy pana Mgr. Petra Hermanna.

Můžete stručně popsat vizi, na základě které vznikalo Gymnázium BMA?

Zpočátku ve Frýdlantě nad Ostravicí mělo vzniknout bilingvní gymnázium s křesťanským zaměřením. Paní Ilona Urbanová, která školu zakládala, chtěla vybudovat křesťanskou školu podobnou takovým, jaké navštívila v USA.

V profilu vašeho gymnázia se uvádí, že filozofie vzdělávání je založena na křesťanských principech, přesto jste školou soukromou, nikoli církevní, proč?

I když jsem nebyl zakladatelem školy, myslím, že důvody byly především dva. První spočíval v neochotě státu zakládat církevní školy, protože soukromé školy jsou pro stát z hlediska přidělování dotace levnější. Druhým důvodem byl naprostý nezájem církvi o projekt školy.

Na vaší škole vedle křesťanů studují i nevěřící, je tedy jediným kritériem přijetí prospěch ze základní školy a studijní předpoklady?

V podstatě ano.

A na základě jakých kritérií vybíráte své učitele?

Zejména na základě odbornosti. Také charakter a hodnoty jsou důležité, ale to se dá těžko měřit a posoudit. V podstatě jsem v tom závislý na Bohu. Z hlediska zaměření školy je srdcem školy tým amerických učitelů, pro které je tato práce také misijním posláním.

Jak se vám prakticky daří propojovat akademické vzdělání s výchovou morální, jak máte uvedeno v poslání vašeho gymnázia? Na které konkrétní překážky či problémy nejvíce narazíte?

Projekt Gymnázia BMA je v kontextu ČR opravdu jedinečný. Není unikátní pouze v tom, že jsme jediné křesťanské zaměřené nekatolické gymnázium v ČR, ani v propojení výrazné vzdělávací (jazykové) priority s hodnotovým zaměřením školy. Hlavně jde o živou křesťanskou víru. Uvědomujeme si, že Ježíš je tím nejlepším učitelem. A pokud jeho následujeme a inspirujeme se jeho příkladem, přináší to velké ovoce. Snažíme se s Boží pomocí vytvořit láskyplné, kreativní a motivující prostředí, v němž se přirozeně rozvíjí vzdělanostní i osobnostní potenciál studentů. Nevytváříme tlak ani nepřiměřený stres. Máme spoustu úžasných svědectví o tom, jak studenti spontánně reagují na evangelium, máme za sebou i nepřehlédnutelné akademické úspěchy. Naši absolventi studují v prestižních studijních oborech v ČR i na nejlepších světových univerzitách - v USA, Kanadě, Anglii, Skotsku. Velmi dobrých výsledků dosahujeme i v mnoha soutěžích a ve srovnávacích SCIO testech. V hodnocení maturit v letech 2011 a 2012 se nám podařilo dosáhnout v některých aspektech jedněch z nejlepších výsledků nejen v rámci kraje, ale také v rámci celé ČR.

Asi největším problémem je nepochopení. Jsme rádi, že zájem o naši školu je rok od roku větší, ale většinou jde o uchaze-

če, kteří mají s naší školou nějakou zprostředkovanou zkušenost skrze spolužáky, sourozence, prezentace našich rodilých mluvčích na školách apod. To je na jedné straně potěšující, protože bezprostřední zkušenost je veskrze pozitivní. Na druhé straně však mi přijde, že bez této zkušenosti je projekt našeho gymnázia lidem cizí či podezřelý, patrně pro jeho netypičnost v našem vzdělávacím systému. Na počátku jsme byli úplně izolovaní, dnes je situace mnohem lepší, ale ne úplně uspokojivá.

V době značného rozvolňování morálky a tradičních hodnot se většina škol potýká s nevhodným chováním žáků, jako např. neúcta k autoritě učitele, opisování, kouření, záškoláctví, používání mobilů v hodinách apod. Jak řešíte podobné prohřešky na vaší škole?

Nechci říci, že by potíže na naší škole vůbec nebyly. Evergreenem jsou problémy s přezouváním a pozdní příchody či nedbalé omlouvání absence. S vážnými problémy se však na naší škole opravdu nesetkáváme. Jsem za to opravdu vděčný a těším se z toho.

Jak hodnotíte zavedení státních maturit? V čem jsou podle vás přínosné, v čem naopak přinášejí nevýhody?

Především mi maturity přišly nepřiměřeně drahé. Nyní bych možná řekl, že hodně peněz málo muziky. Naději nového systému maturit jsem viděl především v lepším nastavení systému.

Proč by absolvent odborné střední školy musel mít stejnou úroveň maturity z češtiny jako absolvent gymnázia? V tomto smyslu mi přišlo rozumné mít dvě úrovně zkoušky. Také se mi zamlouvala myšlenka, že vysoké školy budou k vyšší úrovni zkoušky přihlížet v rámci přijímacího řízení. To by totiž motivovalo studenty vybírat si u maturity vyšší úroveň a dosahovat co nejlepších výsledků. To se ale v prvních dvou letech nové maturity nestalo a zdá se mi, že trend byl do jisté míry opačný. Mnozí studenti se soustředili na zkoušky na vysoké školy a maturita pro ně byla jakýmsi nutným zlem. Letos se CERMAT rozhodl pouze pro jednu, základní úroveň maturity. V tomto případě nevidím velký rozdíl mezi starým a novým systémem kromě větší zátěže škol, studentů i státní pokladny. Uvidíme, zda se do budoucna podaří tyto dětské nemoci nové maturitě překonat.

Podle školního vzdělávacího programu se profilujete jako škola se zaměřením na výuku jazyků, je tedy vaše škola správnou volbou především pro humanitně zaměřené studenty?

Takto bych to určitě nechápal, protože kromě svého jazykového zaměření poskytujeme všeobecné vzdělání. Naši studenti musí dostat kvalitní standard pro případ, že se rozhodnou studovat přírodovědné obory na vysoké škole. Na druhé straně, pokud je někdo opravdu výjimečně nadán v přírodovědných disciplínách, obávám se, že mu nemůžeme poskytnout dostatečně kvalitní zázemí pro jeho rozvoj.

Jak vypadá podle vašich představ ideální profil studenta na vaší škole?

Nemáme zde žádnou vyhraněnou představu. Rozhodně bychom se nechtěli profilovat jako škola jen pro „ty nejlepší“. Nechceme vytvářet elitu, na druhé straně samozřejmě studenti určité požadavky pro přijetí splnit musí. Rádi přivítáme na naší škole každého bez

rozdílu vyznání, pleti, sociálního postavení apod., kdo má zájem připojit se k naší „BMA rodině“.

Můžete na závěr uvést tři nejdůležitější důvody, proč by si měli uchazeči o studium na střední škole vybrat právě vaše gymnázium?

V rámci svého poslání se opíráme o tři pilíře, které by mohly zároveň být takovými důvody: atmosféra, kreativita a kvalita. Atmosféru naší školy si drtivá většina studentů pochvaluje. Jsme jako velká rodina (BMA Family) a řada studentů dává nepokrytě najevo, že je na svou školu hrdá. Druhý pilíř (kreativita) vypovídá o tom, že kromě tradičních vyučovacích metod uplatňujeme i metody kreativní, které studenty aktivizují a vytvářejí pozitivní motivaci. V rámci kvality se soustředíme na to, abychom vykazovali ve svém vzdělávacím úsilí výsledky, které budou prokazatelné a zvýší důvěryhodnost školy.

Ptala se Mgr. Milena Krumphanzlová

Úsměv

- ano,
ale jde to
bez zdravých zubů?

Říká se, že smích prodlužuje život. Abychom se však mohli z plna hrdla smát a nestyděli se přitom za své zuby, je třeba věnovat jim náležitou a především pravidelnou péči. Přestože máme každý nějaké dědictví po svých rodičích, vždy je prostor a šance stav svých zubů zlepšit a udržovat je v dobré kondici.

Základem úspěšné péče o chrup je správná technika čištění. Tu by vám měl vysvětlit zubní lékař či spíše dentální hygienista. Ten vám kromě vysvětlení a zaučení správné techniky čištění zubů odstraní zubní kámen a provede další kroky nezbytné ke krásnému a zdravému úsměvu. Návštěva dentálního hygienisty se doporučuje minimálně 2x do roka.

Aby správná technika čištění splnila svůj účel, je třeba používat kvalitní měkký zubní kartáček. Zubní kartáček určitě není věc, na které je vhodné šetřit. Kartáček by měl mít hlavu hustě pokrytou měkkými štětinami. Některé takové kartáčky mohou být dražší, ale investice se rozhodně vyplatí. Důležitá je včasná výměna kartáčků – jednou za měsíc až dva. Nezapomínejte na mezizubní prostory, které se zubním kartáčkem nevyčistí a stávají se líhni zubních kazů. Pro tyto prostory použijte speciální mezizubní kartáčky nebo zubní nit. S technikou jejich používání a výběrem správné velikosti mezizubních

kartáčků by vám měl pomoci zubní lékař nebo dentální hygienista. Aby byly zuby pořádně vyčištěné, je třeba vyčistit každý zub ze všech stran. Když si po čištění přejedete jazykem po zubech a ty jsou úplně hladké, je celkem jisté, že zuby jsou opravdu čisté. Může to trvat tři minuty nebo také pět. Rozumné je čistit zuby dvakrát denně. Z toho jedno čištění, nejlépe to večerní, by mělo být velice důkladné.

Zubní pasta je nezbytným doplňkem kartáčku. Je vcelku jedno, jakou pastu si vyberete. Téměř všechny již dnes obsahují fluoridy, které jsou stavebními kameny zubní skloviny. Na důkladnější výběr pasty se zaměřte, máte-li nějaký specifický problém. Například citlivé zubní krčky, krvácející dásně a podobně.

Pokud se dostanete do situace, kdy si potřebujete vyčistit zuby, ale kartáček zrovna nemáte po ruce, jablko určitě není správná volba. Obsahuje mnoho kyselin a cukrů, které našemu chrupu zrovna neprospívají. Když by bylo nejhůř, dejte si kus nějakého sýra. Při nejbližší příležitosti si ale zuby opět důkladně vyčistěte. K zubnímu kartáčku žádná alternativa není.

Dlouhodobé používání ústních vod jako součásti pravidelné ústní hygieny se nedoporučuje. Jsou určeny spíše ke zvládnutí akutního problému, například

zánětu dásní.

Máte rádi kávu a černý čaj? Několik šálků denně si vychutnáte? Potom počítejte s tím, že vaše zuby nebudou zářivě bílé.

Pigmenty z těchto pochutin se usazují v zubní sklovině a způsobují její tmavší zabarvení. Podobný efekt má také červené víno či cigarety.

Pokud chcete mít zuby bělejší, neutrácejte za drahé bělicí zubní pasty. Raději zajděte za odborníky.

Ať už vás zuby bolí či nikoli, určitě zajděte s celou rodinou každého půl roku ke svému zubnímu lékaři na preventivní prohlídku.

A jaké jsou nejčastější prohršky proti našemu chrupu? Odpovídá MDDr. Igor Orosz.

1. Nedostatečná péče rodičů o chrup svých dětí.
2. Nedostatečný čas věnovaný čištění zubů.
3. Špatná technika čištění zubů.
4. Konzumace nadměrného množství přeslazených nápojů.
5. Strašení potomků návštěvou zubaře (to by mohlo být na prvním místě :)).

Michaela Šťastná a MDDr. Igor Orosz
(MDDr. je nový titul pro zubního lékaře)

Módní koutek IV

Doplňky

Pokud jste četli předchozí články v módním koutku, pak jistě už víte, jaký barevný typ jste a jaké barvy vám tedy sluší, co se pro vaši postavu hodí a který styl vám nejlépe padne. Od toho se totiž odvíjí i výběr doplňků. Nejde přeskochit všechny tyto informace a zajímat se jen o doplňky, protože pro správný výběr musíme poznat sebe trochu víc.

Budeme totiž pak vědět, zda nám budou slušet **šperky** zlaté či stříbrné, korále z přírodních materiálů nebo pravé perly. Můžeme si vhodně vybrat správnou barvu šály, která nás rozzáří a nebudeme v ní jako bledulky.

Jako zimní typ, kterému sluší jasné barvy v chladných odstínech, dávám přednost i doplňkům z mé palety barev a stříbrným šperkům. Naopak je to u typů, které mají nosit teplé barvy – k těm se jednoznačně hodí zlato!

Krásnými doplňky na zimu jsou **rukavice a šály**. Mám ráda, když ladí barevně k sobě, takže červená šála a červené rukavice jsou ideální kombinací. Mohou odpovídat i barvě bot, ale tam to není podmínkou. Hlavní je šálu dobře zavázat. Dříve se podivně strkala šála do kabátu nebo omotala dokonale krk, což se už ani moc nenosí. Správně a jednoduše

uvázaná šála vypadá daleko lépe a je vhodným doplňkem nejen pro praktické účely, ale i jako módní hit. Pokud máte ovšem kulatý obličej, krátký krk, krátkou horní polovinu těla či mohutné poprsí, pak si dejte pozor na výrazné šály a šátky, které totiž zvýrazní to nežádoucí!

Dramatická žena si může dovolit nosit i **kravatu**.

Šátky dobře zakryjí dlouhý krk, úzkou horní polovinu těla a jdou dobře ke hranatému obličej.

Klobouky sluší ženám přirozeným, např. béžové letní odstíny. Rozměrné klobouky jsou vhodné jen pro velké ženy! Dramatická žena si může dovolit extravaganci. Tmavé klobouky nejsou vhodné pro malé ženy, protože je ještě zmenší! Nutné je, aby ladily k oblečení. Já osobně nejsem „kloboukový typ“. Necítím se v nich dobře. Sedí mi kšiltovky. V zimě nosím teplé zimní, většinou tmavé barvy a v létě zase letní.

Pásy jsou vhodné pro vysoké a štíhlé postavy. Opticky rozdělují. Široké pásy jsou vhodné pro vysoké ženy, úzké pro drobné a malé ženy. Pokud máte široké boky, větší prsa nebo kratší horní polovinu těla, tak pásy raději nenoste vůbec.

Já jsem si oblíbila pásek kovový řetízkový, jen volně zapnutý jako doplněk přes triko nebo košili k džínám. Tato kombinace se mi líbí. Jinak ale v kalhotách pásky nenesím, protože vše dávám přes kalhoty, takže ani není pak pásek vidět. A v tomto případě není ani potřeba. Přesto jsou pásy elegantním a módním doplňkem, pokud si vhodně vybereme pro nás ten pravý.

Kabelky se nemusejí přesně hodit k botám, jak bylo dřív zvykem. Mohou být světlejší než boty. Kabelka by ale měla vždy ladit se základními barvami. Malé a drobné ženy by měly nosit spíš menší kabelky. Dnes je tak velký výběr kabelek, že si vybere určitě každý podle svého typu i barvy ze své palety. Je dobré jich mít víc. Některá je sportovní, jiná do divadla nebo na nákup. Dobré je mít vždy kabelku podle typu oblečení. Takže nevzít si nákupní tašku ke kostýmku nebo naopak malou elegantní kabelku ke krtašům na výlet.

Hezký a můj nejoblíbenější doplněk jsou **brýle**. Pro mě nepostradatelné skoro v každém ročním období. Buď nosím sluneční brýle nasazené na očích jako ochranu proti sluníčku nebo jen tak ve vlasech jako čelenku. Je to součást mého stylu a patří k oblečení, které nosím.

Boty je vhodné sladit s barvou horního dílu oblečení. Barvu bot vybírejte opět podle své palety barev dle ročního období. Takže já jako zimní typ nosím převážně černé nebo červené, v létě pak bílé. Pro teplé typy je vhodná např. hnědá, modrá, béžová. Prostě přírodní odstíny a zlaté šperky jsou vhodnější. Pro chladné typy zase stříbro a již zmíněné odstíny. Pak se člověk lépe cítí, když ví, co si má vybírat.

Přidávám několik obecných pravidel. Špičaté boty prodlužují nohu. U mohutnějšího oblečení může být objemnější podpatek. Ženy malé a drobné by měly nosit spíš elegantní a jemné boty. Pozor na vysoké podpatky, které zdůrazňují výšku postavy. K dlouhé sukni a ke kalhotám se hodí kotníčkové boty s úzkým a vysokým podpatkem. Ke krátké sukni otevřené lodičky nebo vysoké kozačky.

Pokud jsou boty ve vaší základní barvě, mohou být **punčocháče** stejné. Vzorované a světlé punčocháče jsou módní, ale přitahují pohled na nohy, takže pokud nechcete tento zájem upoutat, pak volte raději tmavší odstíny. Jedno pravidlo platí pro oblečení obecně: je dobré mít ho odshora dolů tmavší.

Ovšem dnes se nosí téměř vše a opravdu záleží spíš na našich možnostech a proporcích. Nejlepší je dát na svůj instinkt, podívat se na svou postavu do zrcadla a říct si, co chceme nebo nechceme zdůraznit a podle toho si pak vybírat, co si na sebe vzít. Hlavní je cítit se dobře a mít úsměv na rtech.

Příště se chystám napsat něco o účesech a přidat pár zajímavostí, které se do módních koutků zatím nevešly.

Šárka Dvořáková

Už vás někdy napadlo zarámovat si šátek jako obraz? Vypadá to velmi luxusně a originálně - pokud tedy máte hezký šátek k tomuto účelu vhodný. Někteří značkoví výrobci dělají šátky doslova jako umělecká díla. Tento jednoduchý nápad dá za rozumnou cenu vaší domácnosti punc originality.

Voda

To nám dnes ale krásně sprchlo. Zatímco dopoledne slunce hřálo a teplota dosahovala k dvacítce, což je na polovinu dubna celkem až dost, v poledne se obloha zatáhla temnými mraky a spustil se prudký jarní deštěk. Tedy přesněji řečeno bouřka. Ale taková ta zahradnický a zahrádkářsky oblíbená, hustý vydatný celoodpolední zalévací déšť, žádný vítr ani kroupy a podobné neblahé jevy. Zkrátka, pro zahrádku a rostliny v ní hotový balzám.

Voda. Hádveo. Psáno H₂O. Něco tak obyčejného a přitom tak jedinečného. Když se řekne, že bez vody by nebyl život, zní to jako otřepané klišé. Ale zároveň je to skutečnost. Voda je pro život, živé organismy, jak je na zemi známe, naprosto nezbytná a základní. Je součástí těl rostlin, živočichů i člověka, je nezbytná pro jejich fungování, ale je důležitá i pro různé fyzikální a chemické procesy na naší planetě, jako jsou záležitosti kolem počasí, teploty a podnebí, struktury půdy, eroze hornin a úživnosti zemin, přemísťování živých organismů a tak dále. Voda se svými vlastnostmi velmi odlišuje od ostatních kapalin a možná díky tomu je tím, čím je. Prý má 66 anomálií. Např. je zajímavé, že voda má největší hustotu při teplotě 3,95 °C. Když je teplejší nebo chladnější, je lehčí, tedy stoupá nahoru, a ta chladnější klesá ke dnu. Díky tomu mohou vodní organismy přežít zimní období v této chladné vodě u dna jezer a rybníků.

O vodě by mohli psát dlouhá pojednání nejen námořníci či biologové, ale i meteorologové, geologové, lékaři, chemici, fyzici i astronomové. Výživoví poradci, sportovci a rybáři taktéž. A to se ví, i zahradníci.

Lidské tělo obsahuje asi 70 % vody, naproti tomu rostliny jsou vodou tvořené až z 90 %. Vodu rostliny potřebují pro proces fotosyntézy. Takže vodu jednak spotřebovávají a jednak se z ní ztrácí odpařová-

ním. Voda se odpařuje především listy a dalšími nadzemními částmi a přijímána je kořeny.

Je tedy jasné, že rostliny vodu potřebují, včetně těch v našich zahradách, květináčích a truhlících. Jejich potřeba vody je různá dle druhu, fáze růstu, teploty prostředí. Pokud se vlaha nedostává našim rostlinám přirozenou cestou, nezbyvá než přiložit ruku k dílu a pustit se do zalévání.

Vhodná voda na závlahu je měkká voda: dešťová nebo povrchová (rybník, potok). Pokud ji nemáme, pak je dobré např. studniční vodu načerpat do nějaké nádrže a nechat ji jednak trochu ohřát a jednak „vyvětrat“. To samé platí o vodovodní vodě s obsahem chloru.

Vhodná doba pro závlahu je taková, kdy nedochází k přílišnému rozdílu mezi teplotou vody a teplotou rostliny a prostředí. Např. v horký den a za poledního žáru kropit rostliny na zahradě hadicí napojenou na čerpadlo, které bere vodu z chladné studny, je absolutně nevhodné. Jednak je to pro rostliny teplotní šok, který nemusejí přežít, jednak vodní kapky, které ulpí na listech, fungují jako lupa a sluneční paprsky pak způsobí, že se listy „spálí“. Lepší je zalévat ráno, večer nebo i v noci (např. automatická závlaha trávníků nebo jiných větších ploch), ideálně bez přímého slunečního světla.

Rostliny náročné na závlahu jsou vždy ty čerstvě přesazené, obzvláště pokud jsme nepřesazovali z květináče, ale byly to rostliny v zemním balu nebo prostokorné (např. jehličnany, ovocné stromky apod.). Zalévat je vždy lepší v méně častých dávkách, ale silnějších. Tedy raději třeba 1x za 2-3 dny kýbl vody přímo ke stromku nežli každý den lehce pokropit. Až rostlina zakoření, najde si už vlahu v zemi snáz sama a závlaha bude potřeba jen ve výjimečných případech – hodně

suché léto, u jehličnanů je to dobré i před zimou.

Další skupinou rostlin náročných na závlahu jsou ty pěstované v nádobách. Ať už tam máme cokoli, bez naší pravidelné péče se neobejdou. Zaléváme pravidelně dle teploty a počasí (pokud jsou venku) a také podle jejich potřeby. Pokojové rostliny zaléváme téměř stejně po celý rok, závlahu s hnojivem provádíme také pravidelně kromě zimních měsíců, to ji můžeme vynechat. Nádobové rostliny, které necháváme venku i přes zimu, zaléváme a přihnojujeme po vegetační dobu pravidelně (závlaha v létě třeba i každý den, s hnojivem 1x za 2–3 týdny). Důležité je zimní zabalení květináče, a jedná-li se o stálezelenou rostlinu, musíme občas zalít i přes zimu, v době kdy nemrzne. Občas se stane, že takovéto rostliny v zimě nebo brzkém jaru „zmrznou“. Ne vždy to znamená zničení kořenů mrazem. Někdy, jako třeba letos v březnu, může být pro rostlinu nemožné přijímat vodu po delší čas, protože mrzne ve dne i v noci, a rostlina vlastně uschne.

Speciální kategorií jsou letničky. Musí za krátký čas vytvořit velké množství zelené hmoty, je tedy jasné, že budou potřebovat hodně vody i živin. Zpočátku dokud jsou rostliny malé, zaléváme jen opatrně a dle teploty, ve které je máme umístěné. Jen tak, aby substrát byl mírně vlhký. Raději ne na listy. V létě pak zaléváme klidně každý den, s hnojivem 1x za týden, někdo ho přidává i častěji. Výhodou jsou samozavlažovací truhlíky i květináče, kde zaléváme jakoby do zásoby a díky vztlínání vody v půdním sloupci (proto jsou tam takové trychtýřovité otvory) se voda dostane i do vyšších částí truhlíku až k rostlinám. První závlahu po zasazení sazenic provádíme normálně, aby se půda sesedla.

Pokud máte při pěstování letniček problém s velmi rychlým vysycháním zeminy, např. kvůli velmi osluněnému stanovišti, zkuste letos přimíchat do substrátu Hydrogel. Prodává se pod různými obchodními názvy a pomáhá držet vodu v substrátu a zabraňuje rychlému odpařování.

Další náročnou kategorií na zálivku je zelenina. Pokud chceme sklídit pěknou úrodu, nezbyvá, než zeleninku pěkně opečovávat. Kvalitní a vyhnojená půda a dostatek vláhy jsou nezbytné. V létě je nutné zalévat každý den, ráno nebo večer. Pravidelnou, ale jen jemnou zálivku potřebují výsevy – mrkev, petržel, hrách, fazole atp. Je vhodné přistínění bílou netkanou textilí. Veškeré výsadby zeleninové sadby také potřebují pravidelný přísun vody. Určitě ihned po výsadbě, a pokud neprší, i pravidelně poté. Pravidelnou a vydatnou zálivku raději jen ke kořenům, nikoli na listy, potřebuje plodová zelenina (rajče,

okurka, paprika, tykev, meloun).

Obecně nejméně náročné jsou okrasné rostliny, trvalky a keře.

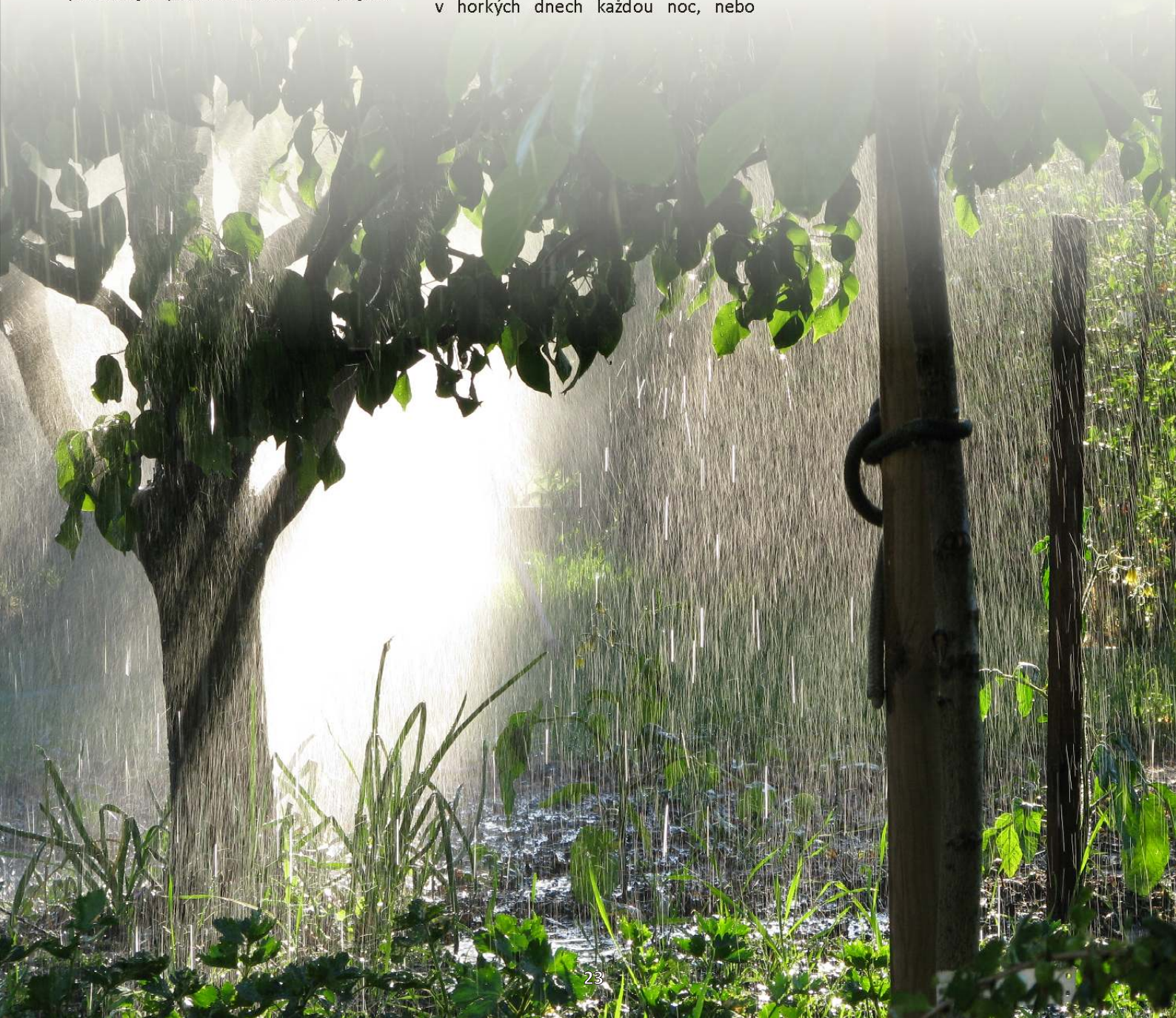
Při povídání o zavlažování by neměla chybět rozsáhlá část o zavlažovacích systémech, tryskách a čerpadlech, hadičkách a kapénkových závlahách, zavlažovacích obrubnicích a tak dále. Kdo se smíří s poměrně vysokou pořizovací hodnotou, bude odměněn bezpracnou (aspoň to slibují výrobci) péčí o zavlažování na své zahradě, balkonu, skleníku. Přiznám se, že do této technické problematiky jsem se zatím nesnažila nijak hlouběji proniknout. Všechny ty komponenty a jejich sestavování, parametry a propojení mě tak trochu děsí. Čímž se omlouvám, o technice nebude nic.

Někdy v létě si při každodenním vlečení zalévací hadice v práci představuji, jak by to bylo krásné, kdyby počasí fungovalo jaksi pravidelně. Například, kdyby se v horkých dnech každou noc, nebo

alespoň každou druhou noc, přihnál déšť a všechno pěkně zalil. Bohužel, skutečnost bývá jiná. Někdy prší několik dnů v kuse a jindy zase slunce pálí a dlouho očekávaný déšť nikde. Tahat se s hadicí či konvemi je dřina. Jenže pořád je to lepší, než nemít co tahat. Voda je opravdu důležitá a bez ní by nám bylo ouvej. Možná jste zaslechli zprávy o dlouhodobém srážkovém deficitu v různých částech světa – USA nebo třeba Izrael. A tak jsem velmi ráda, že u nás zatím voda je. A když prší v den, kdy nemusím do práce a já bych raději, aby svítilo slunce, učím se říkat: “Děkuji Ti, Pane Bože, že posíláš déšť, protože tahle země ho potřebuje.”

Přeji vám všem, aby na vaše zahrádky, naši zemi i naši Zemi, padalo toho vodního deště právě tak akorát a deště Ducha svatého ještě mnohem víc.

Ing. Olina Koláčková

Tabita představuje

Kurzy Alfa

Zakusit radost andělů

Asi každý z nás jsme už někdy v životě něco ztratili. Ztrácíme jak cenné věci, tak i drobnosti. Já například minulý týden ztratil propojovací kabel mezi notebookem a mobilem. Chystal jsem se na cesty a nutně jsem ho potřeboval kvůli internetu. Horečně jsem vzpomínal, kdy a kde jsem ho použil naposledy. Intenzivně jsem ho všude hledal, i na místech, kde mohl být jen těžko. Po deseti minutách jsem to vyčerpaný vzdal a vzniklou lapálii jsem vyřešil jinak. Proč se tolik trápit pro věc za 139 korun? Ráno před odjezdem si přece stihnu koupit jiný a bude po starostech... Ráno jsem vyrazil do obchodu doprovázen obavou „Co když ho nebudou mít?“. Ta radost, když jsem HO spatřil! Cestou k pokladně mi došlo, že radost má mnoho různých podob. Jiná je radost fandý lhostejno čeho, jehož tým právě vyhrál lhostejno co, jiná ženy, která právě v bolestech porodila dítě a ještě jiná je radost andělů. První dvě si nějak dovedeme představit asi všichni, jaká je ale ta třetí?

Nebe a andělé se radují z toho, když jediný hříšník opustí svůj bezbožný způsob života, řečeno slovy Bible, činí pokání. Podobenství nám poodhaluje, jak moc každý člověk, který Boha nezná, Bohu chybí. A je pro to ochoten udělat nesrovnatelně víc, než kolik jsem byl ochoten udělat já pro to, abych našel ztracený kabel k mobilu.

Jednou z příležitostí, kde takovou radost nad obráceným hříšníkem zažít, jsou kurzy Alfa.

S kurzy Alfa jsem se poprvé potkal v roce 1998 a hned jsme se do sebe zamilovali. Brzy z toho vznikl vztah na celý život... Teď ale trochu vážněji. V tom roce jsem se stal pastorem regionu Jih sboru KS Praha. A měl jsem v živé paměti první polovinu 90. let, kdy běžně přicházeli do církve noví lidé. Tento přirozený příliv nových lidí ustal a my jsme v tom roce nikoho nepokřtili. Bylo mi to líto. Řekl jsem si, že v tom musím něco udělat. Necítil jsem se být např. pouličním evangelistou, nechtěl jsem kopírovat metody, které mi připadaly vlezlé. Hledal jsem způsob, jak dnešním lidem přinést evangelium tak, aby pochopili a uvěřili. Kurzy Alfa považuji za velice vhodný způsob evangelizace, protože dávají prostor řadě různých obdarování.

Jaké je ovoce kurzu?

245 společenství uspořádalo alespoň jedenkrát běh Alfy. Na podzim 2012 proběhlo v ČR 101 kurzů a 5 kurzů Alfa pro mládež. Cca 120 společenství se již přihlásilo k iniciativě Alfy „Zveme Česko na večeri“.

Kurzy v ČR prošlo na osm a půl tisíce lidí.

Víru v Krista našlo na Alfě asi 900 lidí (cca 100 za poslední rok).

Vyškolili jsme více než 1 400 pořadatelů kurzu.

Vizí české kanceláře kurzů Alfa je „evangelizace národa a proměna společnosti“. Proto také chystáme na podzim 2013 rozsáhlejší kampaň. Cílem je postupně v naší společnosti vybudovat povědomí o existenci kurzu a tak usnadnit pozvání, rozptýlit obavy a předsudky, které někteří lidé vůči kurzům mají.

Budeme moc rádi, pokud se vaše společenství také do Alfy pustí. Základní informace k pořádání kurzu i k možnosti, jak se zapojit do iniciativy Alfy letos na podzim, naleznete na stránce www.kurzylfa.cz. Pro registrované pořadatele kurzů jsou pak k dispozici veškeré potřebné informace po přihlášení.

Česká kancelář Alfy se však zabývá nejen rozvojem kurzů Alfa. V rámci vize „proměna společnosti“ jsme postupně uvedli do České republiky tři kurzy, které se věnují rozvoji rodinného života – kurz Manželské večery, kurz Příprava na manželství a kurz Výchova dětí. V této práci chceme pokračovat a postupně vydat další kurzy: Výchovu dospívajících, Jak se vyrovnat s rozvodem a rozchodem a Finanční správcovství. Jsme přesvědčeni, že právě v této oblasti má česká církev naší zemi mnoho co nabídnout.

Kurzy Alfa tvoří série promluv na klíčová témata související s křesťanskou vírou. Vznikly asi před 30 lety ve farnosti anglikánské církve Holy Trinity Brompton, do světa se začaly šířit poté, co je v roce 1992 převzal a přepracoval současný vikář farnosti Nicky Gumbel.

Hledáte odpovědi? Kurz Alfa je příležitostí pro kohokoliv, aby v příjemném prostředí během deseti inspirativních setkání prozkoumal křesťanskou víru. Není to náročné, je to přátelské a zábavné.

Přes 21 milionů lidí ve 167 zemích světa, kteří kurzy Alfa absolvovali v restauracích, církvích, obývacích pokojích nebo vězeních, se shoduje v tom, že jde o zkušenost, která stojí za to. Zveme vás, abyste se k nám na této objevitelské výpravě připojili. V okolí vašeho bydliště pravděpodobně nějaký kurz Alfa probíhá.

Večeře

Každé setkání začíná společným jídlem, které dává účastníkům kurzu příležitost vzájemně se seznámit.

Promluva

Seznamuje s tématem večera. Na promluvu navazuje diskuse ve skupinkách.

Diskuse

Naslouchejte, diskutujte, objevujte. Zeptat se můžete na cokoli, žádná otázka není ani nemístná, ani nevhodná

Témata promluv jednotlivých večerů

Jde v životě ještě o víc? (úvodní večer kurzu)
Kdo je to Ježíš?
Proč Ježíš zemřel?
Jak získat víru?
Proč a jak se modlit?
Proč a jak číst Bibli?
Jak nás Bůh vede?
Kdo je to svatý Duch?
Co Duch svatý dělá?
Jak mohu být naplněn Duchem svatým?
Jak mohu prožít zbytek života co nejlépe?
Jak odolat zlému?
Proč a jak mluvit s druhými o víře?
Uzdravuje Bůh i dnes?
A co církev?

Autor kurzů Nicky Gumbel dodává: „Všechno je založeno na přátelství. Neklepeme lidem na dveře, neděláme masivní reklamu, ale vše je založeno na tom, že přátelé přivádějí své přátele.“

Víte že?

nový arcibiskup z Canterbury Justin Welby, hlava 77 milionů anglikánů na celém světě, se stal díky evangelikálním Alfa kurzům křesťanem.

Jak vařit, když zavařujeme zdravě

Znáte aronii neboli temnoplodec černoplodý - lidově, avšak nesprávně černý jeřáb?

Možná máte aronii doma. Nebo jste si jí všimli u sousedů či známých na zahradě – pěstuje se ve tvaru stromku (roubovaná na jeřáb ptačí) nebo keře, obojí dorůstají výšky zhruba 2 m. Je možno ji pěstovat i jako živý plot.

Aronie je blízká příbuzná červených jeřabin. Je krásná hned několikrát – na jaře nádherně bíle kvete. V létě v srpnu až září na ní dozrávají plody, černé malvice. A na podzim se rozsvítí oranžovými a červenými barvami na listech. A navíc – je to potravinu i lék. Je mrazuvzdorná, snese nadmořské výšky až do 1 500 m. Zralé plody milují ptáci – vždycky jim nějaké na rostlině ponechte, zaslouží si to. Z jednoho keře je možno sklídit až 10 kg plodů, které ve vhodných podmínkách vydrží až 2 měsíce.

Aronie obsahuje mnoho cenných látek a vitaminů a také rutin.

Plody působí příznivě na štítnou žlázu, na zvýšený krevní tlak, na srdce, protiskleroticky, jsou výborným lékem při ledvinových a žaludečních potížích. Lžičku aroniové marmelády můžeme používat několikrát denně při ledvinových kamenech a revmatismu a na posílení imunity.

Plody lze sušit či zmrazovat, ale zpravidla se zpracovávají čerstvé na marmelády, džemy, želé, sirupy, kompoty, vína a likéry nebo se kandují. Chuť čerstvých plodů kdosi přirovnal k „drceným pilinám“. A občas tak chutnají i výrobky z ní. Avšak pokud se naučíte správně ji zpracovat, oceníte ji a prospěje vašemu zdraví.

Aronie - à la brusinky

1 kg černé jeřabiny
600 g cukru
1 balíček vanilkového cukru
1/2 lžičky skořice
3 - 4 utlučené hřebíčky
sklenka rumu
1 Pektogel
1/2 lžičky kyseliny citrónové

Jeřabiny vsepeme do kastrolu, podlijeme trochou vody a vaříme asi 20 minut. Pak přidáme cukr, koření a vaříme doměkka. Ke konci varu jeřabiny zčásti rozmačkáme, přidáme Pektogel, povaříme minutu, přidáme kyselinu citrónovou, zase povaříme, až se rozpustí, stáhneme z ohně, přilijeme rum, promícháme a horkou směs lijeme do malých čistých skleniček a uzavřeme.

A ještě jeden recept, jak výborně nahradit drahé brusinky

Rybíz jako brusinky

1 kg čistého rybízu
65 dkg cukru
½ dcl vody
1 lžíce rumu
2 kousky celé skořice
3 hřebíčky

Vaříme 10 minut, teplé dáme do skleniček, zavíčujeme, obrátíme dnem vzhůru a necháme vychladnout.

Nahradí drahé brusinky a ke svíčkové nebo nádivce prostě vynikající.

Marie Mrňáková

Sirup z aronie

Do 4litrové sklenice dáme 2 litry otrhaných a vypraných plodů aronie, přidáme 80 g potravinářské kyseliny citrónové a zalijeme vodou až po hrdlo. Za 32 až 36 hodin přecedíme a plody jen lehce zmáčkneme. Získáme tak silně zabarvenou šťávu. Na každý litr šťávy přidáme 1 kg cukru a za studena občas mícháme, až se cukr zcela rozpustí. To trvá asi 2-3 hodiny. Získaný sirup slijeme do lahví a konzumujeme jako jiné sirupy. Tento postup zachovává většinu účinných látek z ovoce.

Marmeláda z aronie

2 l plodů černé jeřabiny
1 kg krystalového cukru
1/2 l vína (i ovocného)
1/2 lžičky skořice
5 roztlučených hřebíčků
sklenka rumu

Jeřabiny vsepeme je do kastrolu, podlijeme vínem a vaříme asi půl hodiny. Pak plody trochu podrtíme, přidáme koření a cukr a povaříme do zhoustnutí. Ke konci varu přidáme rum. Vřelou marmeládu lijeme do menších skleniček, zavíčujeme, otočíme dnem vzhůru a necháme vychladit.

Věra Dvořáková

Cestománie

Zámek Lešná u Zlína

Říká se, že interiéry lešenského zámku jsou jedny z nejhezčích zámeckých interiérů v Čechách.

S výstavbou původního zámku se začalo v roce 1804 a dokončena byla o tři roky později, v roce 1807. Byla to jednoduchá jednopatrová budova, která sloužila hraběcí rodině Seilernů jako letní sídlo celých 80 let.

V roce 1887 nechal majitel celý zámek zbourat a během sedmi let byl postaven zámek zcela nový. Majitel na nové stavbě nešetřil. Vznikl krásný zámek s bohatě zdobenými interiéry, teplovodním ústředním topením, domácím telefonem, velkými koupelnami a splachovacími toaletami. Zámek byl také plně elektrifikován. Hrabě Seilern byl vášnivým sběratelem a cestovatelem, díky tomu se v zámku nachází mnoho unikátních a historicky cenných sbírek.

Při návštěvě zámku se nenechte splést. Vstup do něj je pouze přes zoologickou zahradu, která je součástí zámeckého pozemku. Musíte si koupit lístek do zoologické zahrady, z ní se pak dostanete k zámku. Vstup do samotného zámku platíte zvlášť, ale pokud si vzpomínám, byl spíše symbolický.

Z této situace jsme byli nejdříve trochu rozladěni. Děti už máme dospělé, cestovali jsme s manželem sami a zoo nás už tolik nebere. Měli jsme zájem pouze o prohlídku zámku, ale nakonec nám to zase tolik nevadilo. Prohlídka zoo byla také zajímavá, a pokud pojedete s dětmi, není co řešit.

Hned u vstupu do zoologické zahrady uvidíte nepřehlédnutelnou tropickou halu Yucatan. Je to vynikající napodobenina skutečného pralesa a zabírá plochu asi 900 m². Najdete zde nejenom na dva tisíce rostlin dovezených přímo ze Střední Ameriky, ale i tropická zvířata.

Zoo je rozdělena podle kontinentů. Čeká vás prohlídka fauny Afriky, Asie, Austrálie a Jižní Ameriky. To umožňuje návštěvníkům snazší orientaci a zvířatům pohyb v přirozenějších podmínkách. Během prohlídky je možné vidět zblízka krmení zvířat a u vybraných výběhů pracovníci zoo informují návštěvníky o zvířatech a o chodu zahrady.

Na stránkách Zlínské zoologické zahrady si můžete najít harmonogram krmení vybraných zvířat.

Dana Horáková, fotografie FOTO HORÁK

Ohlédnutí

Je sobota 16. března a mě čeká moje první českotěšínská mezisborová konference žen. Nechávám se vysadit u sboru Církve bratrské. Moje obavy, že tady prakticky nikoho nebudu znát, protože s účastí našeho sboru na některých velkých akcích to občas bývá horší, rázem berou za své, když objevím první známé ze střední generace, ke kterým se připojuji. S radostí kvituji, že zastoupení žen skutečně odráží podtitul konference „Od dívky až po babičku.“

Po půl desáté konference začíná. Tématem je „Naděje v údolí zkoušek.“ Vyslechneme si přivítání, zazpíváme pár písní a potom se zaposloucháme do slov sestry Marilyn Farnik. V první přednášce hovoří o tom, jak vírou můžeme čelit těžkostem. Opírá se o text z první kapitoly 1. listu Petrova. Druhá přednáška se týká nádoby v Božích rukou. Podkladem je pátá kapitola Druhé knihy královské. Po přednáškách následují rozhovory ve skupinkách. V první chvíli z nich mám sice obavy, protože během krátkých setkání s několika neznámými ženami čelím náporům introvertních sklonů, ty jsou ale brzy pryč. Seznamuji se s několika milými účastnicemi z okolních sborů, při představování se pokouším zapamatovat si alespoň rámcově jejich jména a pak už debatujeme nad otázkami, jak reagujeme, když čelíme těžkostem, proč můžeme mít jako křesťanky důvod k radosti, nebo jak je možné, že se věřící lidé radují a zároveň jsou smutní.

Přemýšlím zejména nad posledním podnětem, protože si uvědomuji, že ač mám jistotu spasení a mohu tedy prožívat stálou radost, často je tato radost překryta starostmi, které se jeví jako vážnější – problémy v práci, ve škole, v rodině, nebo i běžné starosti všedního dne. Je škoda, že

mám sklony brát radost ze spasení jako samozřejmou, a mnohem více se zabývám menšími problémy, místo

abych je více svěřovala svému Pánu. Dávám si to jako předsevzetí.

Ve skupince je také prostor pro sdílení. Velmi obdivuji jednu sestru, která se nám svěří se svým příběhem o tom, jak ji Pán uzdravil a přivedl na svou cestu, a ona se nyní raduje z jeho působení, i když čelí dalším vážným těžkostem v rodině. Zamýšlíme se také nad příkladem pastora Abediniho, který je nyní kvůli své křesťanské víře vězněn v iránském vězení, přesto je Pánu věrný a z vězení navíc ve víře povzbuzuje ostatní.

Posledním bodem konference je tvoření výrobků. Mám chuť se začít smát nahlas, protože jestli někdo neumí tvořit, vyrábět a vůbec dělat jakékoli ruční práce, pak jsem to já. Můžeme si vybrat, jestli tvořit brože, svícny, výrobek z květin... Pro mě zhruba stejný výběr, jako jít „z fleku“ zdolávat velehory nebo podplavat moře. Přece ale jenom obcházím jednotlivá stanoviště. Když uvidím svícny, a navíc jejich šikovnou šéfovou výroby, snažím se zapomenout na svůj handicap a dám se do tvoření. Svícen má být z polystyrenové koule, oblepený nabarvenými skořápkami z vajec. Geniální! Můj výsledek sice vypadá mírně oškubaně, přesto jsem se překonala. Manžel nebude věřit, že to je moje práce.

A pak už je definitivní konec. Odcházíme a já doufám, že myšlenky a podněty nevyprchají, ale že je převedu do praktického života. Snad se nám příště podaří vytvořit stejně milou a povedenou konferenci. V září 21. 9. 2013 se totiž uskuteční v evangelickém sboru Na Rozvoji.

Jana Foberová

Provoněný byt aneb zaručený návod na medovou atmosféru, která hned tak nevyprchá

Jednou si manžel postěžoval, že už doma není žádný rozehrátý med, tak jsem dala sklenici s medem do kastrůlku s vodou a šla se dívat na zprávy.

Jelikož se už dost znám, dala jsem sporák na nejnižší výkon. Byl pátek pět hodin odpoledne.

Za chvíli na mne volal manžel a děti, že jdeme. Byli jsme ten den pozvaní k přátelům na grilování.

Vypnula jsem televizi, ale na sporák jsem samozřejmě zapoměla.

Z grilování jsme se vrátili po desáté večer.

Bydlíme ve velkém domě a z kuchyně k domovním dveřím je to dost daleko, přesto hned po odemknutí bylo vše jasné. Už za dveřmi nás uhodila do nosu velmi sladká vůně. Voda se samozřejmě vyvařila, sklenice praskla a med vytekl do kastrůlku, kde se vesele páčil a voněl více jak pět hodin.

Zázrak, že se nic nestalo. A i ten kastrůlek, který při prvním ohledání vypadal na vyhození, se po několika mytích v myčce vrátil do původního stavu.

Dana Horáková

Srdečně Vás zveme na mezidenominační, v pořadí již 6. setkání žen

**„Od dívky až po babičku“, s tématem:
„Žádná tma pro tebe není temná...“**

**Hlavní mluvčí: Vlasta Chabibullin
Výjimečný host: Jitka Gočaltovská**

Setkání se uskuteční v ČCE a. v.
Na Rozvoji - Český Těšín, dne 21. 9. 2013.
Registrace účastníků od 9.00 hod.,
přibližný konec v 17.00 hod.
Registrační poplatek 100, Kč.
Přihlásit se můžete [online](#)
nejpozději do 16. 9. 2013.

*„V konání dobra neumdlévejme;
neochabneme-li, budeme sklízet
v ustanovený čas. A tak dokud je čas,
čiňme dobře všem, nejvíce však těm,
kteří patří do rodiny víry“ Gal. 6,9-10*

Všechny mé dny jsou v Hospodinově ruce

Ve dnech 19. - 20. dubna 2013 proběhla v Nymburce
Národní konference Aglow.

Tématem konference bylo:

„Všechny mé dny jsou v Hospodinově ruce“.

Měli jsme možnost slyšet hlavní mluvčí Carolyn Ros,
která své silné svědectví popsala již v knize Cesta z údolí nářků,
jež vyšla i v češtině (vydavatelství [KMS](#))

Zaznělo též slovo Aleny Šelongové, národní prezidentky Aglow.

Účastníci vybírali z těchto seminářů:

Janice Winnes: **Opravdu se o mě Bůh zajímá?**

manželé Šimmerovi: **Manželské vztahy**

Rút Vřeťonková: **Důvěřovat Bohu ve 21. století. Je to možné?**

Carolyn Ros: **Kde je Bůh, když život bolí**

Všechny nahrávky z letošní konference jsou k dispozici na stránkách [Aglow](#)

Inzerce:

- Nabízíme rekreační ubytování v Náchodě - Bělovsi ve třech dvoulůžkových pokojích se společnou kuchyňkou, koupelnou, WC. K dispozici zahrada s posezením, pískoviště. Možnost výletů do Adršpašských skal, Babiččina údolí, Hronova apod. Cena od 200 Kč/os./noc + poplatek městu.

Stanislav Mašek, Lázeňská 39, 547 01 Náchod
tel. 491 423 445 e-mail: masek.stanislav@tiscali.cz
www.ubytovani-nachod.cz

- Prodáme starší, prostorný dům s rozlehlou zahradou, na vesnici. Krásné okolí.
20 km od Kutné Hory.

Kontakt v redakci

- O maminkách a pro maminky (ale nejen pro ně!) je MAMINA - bulletin křesťanského sdružení JÓKEBED. Poradí, povzbudí, pohladí...Vychází 4x ročně v tištěné podobě. Děti ocení přílohu Mrňousek a Vy praktický formát do kabelky. Objednat můžete na email. adrese: hup.mamina@centrum.cz

Vlna

Ničivá vlna tsunami
(mého hněvu)
se přelila přes horu
(naší lásky)
a zničila vše,
co jí přišlo do cesty.

Dívám se pod nohy
do bláta
a pláču...

Je konec všemu.
Tohle mi neodpustíš.

Pak se odvážím
opatrně
zvednout hlavu, a hle...

Hory stojí dál
a nad tu naši
se
vyhouplo slunce
a ozářilo všechno...
i mne.

Elzina Pampelišková